

ГАЗЕТА
ВЕРХОВНОЇ РАДИ
УКРАЇНИ

Голос України

Відкриття
пам'ятника

«Вільно...
дороге
моєму
серцю»

► СТОР. 2

Ціни

Затягуємо
паски тугіше:
продукти знову
дорожчають

► СТОР. 6

Скандал

Жака Ширака
підозрюють
у шахрайстві

► СТОР. 10

№ 164 (5164)

ВІВТОРОК, 6 ВЕРЕСНЯ 2011 РОКУ

WWW.GOLOS.COM.UA

У НОМЕР:

Ми розглядаємо
Словаччину як важливого
партнера в ЄС

Учора Голова Верховної Ради України Володимир Литвин зустрівся з міністром закордонних справ Словачкої Республіки Мікулашем Дзуріндою.

Сторони обговорили широкі можливості для всебічного взаємовигідного співробітництва двох країн. Як повідомили «Голосу України» в прес-службі Верховної Ради, Володимир Литвин визнав, що Словаччина «близький і добрий сусід, з яким ми хочемо всебічно розвивати взаємовигідне співробітництво». Він підкреслив, що більшість національних інтересів збігаються і ми розглядаємо Словаччину як важливого партнера в ЄС та розраховуємо на продовження конструктивної взаємодії в усіх сферах. Міністр закордонних справ запевнив, що Словаччина підтримуватиме нашу країну на шляху до євроінтеграції.

Про подробиці зустрічі читайте в наступному номері.

Міністри спробували
викурити «трубку миру»

У Москві вчора відбулися переговори глав зовнішньополітичних відомств України та Росії Костянтина Грищенка і Сергія Лаврова. Загальний тон зустрічі й перші заяви міністрів були традиційно дружні. Однак дипломатична мова для того й потрібна, щоб приховати реальні проблеми міждержавних відносин і обстоювати вигоди «своїх».

Росія не прагне загнати українську владу в безвихідне становище, заявив міністр закордонних справ Росії Сергій Лавров на прес-конференції за підсумками переговорів зі своїм українським колегою, коментуючи нещодавні слова Президента України Віктора Януковича про те, що Росія загнала Україну в кут у газових переговорах.

► СТОР. 10

Доведеться багато працювати і шукати компроміс

ПОГОДЖУВАЛЬНА РАДА

Нова парламентська сесія обіцяє бути напруженою — до порядку денного внесено понад 700 законопроектів, серед яких багато суперечливих. Це насамперед пенсійна реформа, зміни до виборчого законодавства, Трудовий та Житловий кодекси, закони про ринок землі, Державний бюджет та Програма соціально-економічного розвитку України на 2012 рік.

Відкриття дев'ятої сесії буде поєднано з урочистим засіданням. Після представлення всіх почесних гостей до сесійної зали парламен-

ту буде внесено прапор — той самий, що і 24 серпня 1991 року, виступлять Президент України, Голова Верховної Ради та один із депутатів, причетних до ухвалення історичного рішення. Потім традиційно відбудуться виступи від фракцій та затвердження порядку денного сесії. До нього вже включено 766 питань, а з урахуванням альтернативних законопроектів — понад 900 законопроектів, однак пропозиції від комітетів та депутатських фракцій ще продовжують надходити.

Голова парламенту Володимир Литвин зауважив, що виникає несприйняття деякими фракціями окремих за-

конопроектів, і попросив обґрунтовано викласти свої заперечення на погоджувальних радах. Спочатку проект порядку денного дев'ятої сесії буде представлено на голосування за основу, а потім Верховна Рада розглядатиме конкретні пропозиції. В. Литвин не виключив, що від опозиції надійде ще багато альтернативних пропозицій та законопроектів, і закликав до конструктивної роботи. «Мова йде про те, щоб ми знаходили компроміс», — наголосив він.

► СТОР. 2

На знімках: Петро Симоненко, Олександр Єфремов, Іван Кириленко. Фото Олександра КЛИМЕНКА.

Інші фото з цієї події шукайте в фотوماгазині на сайті www.golos.com.ua.

Я ВАМ ПИШУ...

Патріоти, до роботи!

Шановна редакціє «Голосу України»! Як відомо, міцність та згуртованість держави багато в чому залежить від патріотизму громадян. Важливим чинником чого є патріотичні пісні.

На жаль, сьогодні такі пісні в нашій незалежній Україні можна почути дуже рідко. Відчувається брак українських пісень, які виховували б гордіх співвітчизників, ушляхляли Батьківщину і звеличували наш народ. Тож, щоб підтримати український пісенний патріотизм, пропоную організувати всеукраїнський конкурс на кращу пісню патріотів.

Станіслав СУХАРСЬКИЙ.

Шишківці
Городоцького району
Хмельницької області.

ПОДІЇ

Є мільйон — буде й рентген

Понад півтора мільйона гривень на придбання обладнання для двох лікарень виділили депутати Бердянської міськради (Запорізька область).

Найбільшу суму — мільйон 150 тисяч гривень — буде витрачено на сучасний рентгенівський апарат з цифровою обробкою зображень, який дасть можливість значно якісніше проводити діагностику, скоротить час обстеження пацієнтів і зменшить дозу їхнього опромінювання під час процедури. З'явиться також спеціальне кардіологічне обладнання, що дозволить миттєво одержувати життєво необхідні дані при критичному стані хворих. А ще майже 200 тисяч гривень з міського бюджету планується витратити на придбання діагностичного обладнання для дитячої лікарні, повідомляє наш власкор Віктор ПЕСИГОЛОВЕЦЬ.

Збільшиться квартплата

У Рівному з 1 жовтня приблизно на 16 відсотків збільшиться квартплата. Останнє подорожчання датоване 2009 роком. Відтоді, кажуть

комунальники, істотно подорожчали електроенергія, пальне, витратні матеріали, тож за старими тарифами все це не покривається. Тож члени Рівненського міськвиконкому затвердили нові тарифи на послуги з утримання будинків та прибудинкових територій, які діятимуть з першого жовтня, повідомляє наш власкор Олександр ЮРКОВА.

Пожежники зупинили навчання у 18 школах

Фахівці державного пожежного нагляду винесли постанови про припинення роботи 18 шкіл Одеської області. Крім того, зафіксовано 4,5 тисячі порушень, у 156 навчальних закладах електромережа потребує ремонту. В 70% обстежених шкіл відсутня протипожежна сигналізація, а в половині — первинні засоби пожежогасіння. Час від часу проводять роботи з вогнезахисної обробки дерев'яних конструкцій будівель, установлення та ремонту пристроїв захисту від блискавки, повідомляє наш власний кореспондент в Одеській області В'ячеслав ВОРОНКОВ.

КОРОТКО

■ Проведенню позачергової оцінки безпеки енергоблоків Рівненської АЕС з урахуванням аналізу подій в Японії було присвячено виїзну нараду Держатомрегулювання України у місті Кузнецовську, повідомляє наш власкор Олександр ЮРКОВА.

■ Учора на базі національного історико-культурного заповідника «Чигирин» відкрився Всеукраїнський симпозіум народного мистецтва «Суботів-2011», повідомляє наш власкор Лідія ТИТАРЕНКО.

■ За вісім місяців 2011 року перевезення вантажів в Україні збільшилися на 10,2%, повідомляє Міністерство інфраструктури.

Учора в Ужгороді 19 тисяч абонентів залишалися без газу через аварію (УНІАН)

Доведеться багато працювати і шукати компроміс

ПОГОДЖУВАЛЬНА РАДА

ПОЧАТОК НА 1-Й СТОР.

На першому пленарному засіданні заплановано розглянути 70 питань, з них 21 урядове, два визначені главою держави як невідкладні, чотири заветовані Президентом закони, майже 20 питань стосуються відзначення ювілейних дат. Першим питанням після затвердження порядку денного сесії буде голосування за усунення неузгодженостей у прийнятому 8 липня 2011 року Законі «Про заходи щодо законодавчого забезпечення реформування пенсійної системи». Під час години запитань до уряду в п'ятницю депутати заслухають міністра фінансів щодо реформування НАК «Наф-

тогаз Україна» та формування цін на газ.

Лідер фракції Партії регіонів Олександр Єфремов наголосив, що найважливішим під час нової сесії буде ухвалення закону про державний бюджет України на 2012 рік, і звернувся до колег з інших фракцій із закликом конструктивно розпочати роботу парламенту. «У нас є маса питань, які потребують вирішення для покращення справ у нашій державі, і коли конструктивно працюємо — ситуація у країні поліпшується, економіка поживлюється і звільнені кошти маємо змогу спрямувати на соціальні виплати», — сказав О. Єфремов.

Лідер фракції КПУ Петро Симоненко висло-

вив думку, що головним має стати прийняття рішень щодо антикризових заходів. І бюджет треба розглядати крізь призму антикризових заходів. Він запропонував Верховній Раді розглянути ситуацію щодо газових угод, цін на газ, щоб отримати відповіді на запитання. «Верховна Рада разом із урядом має розробити конкретні механізми та антикризові заходи», — підкреслив депутат.

Присутній на погоджувальній раді Перший віце-прем'єр-міністр Андрій Клюєв повідомив, що уряд уже розробив антикризові заходи і програму соціально-економічного розвитку, завершується підготовка проекту держбюджету-2012 і запевнив, що вже у вересні ці документи бу-

де передано на розгляд до Верховної Ради.

Фракція Народної партії, за словами її лідера Ігоря Шарова, вважає сесію вирішальною в частині реформування політичної, економічної та соціальної сфер держави. Найближчим часом фракція розгляне звернення Кабінету Міністрів щодо розгляду законопроектів на новій сесії. Парламентарій закликав колег до зваженої та конструктивної роботи.

Однак опозиції нині не до свят, — заявив лідер фракції «БЮТ-«Батьківщина» Іван Кириленко. Він повідомив, що фракція внесла на розгляд парламенту 175 законопроектів, із них 40 економічного характеру, ще близько 40 спрямовані на поліпшення соціального становища в суспільстві, 25 сто-

суються правових питань. Опозиція, за словами І. Кириленка, наполягатиме на розгляді законопроекту про скасування норми Кримінального кодексу про те, що можна судити за збитки, завдані державі, оскільки це використовується для розправи з політичними опонентами. «Помилки політиків має судити суспільство на виборах», — вважає він.

Лідер фракції «НУ—НС» Микола Мартиненко заявив, що фракція наполягатиме на особистому голосуванні депутатів та зміні Регламенту щодо прав опозиції, законодавчому забезпеченні соціальних стандартів. «Ми не голосуватимемо за пенсійну та земельну реформи, а відстоюватимемо соціальні стандарти громадян», — заявив депутат.

Юліана ШЕВЧУК.

Об'єднати зусилля для убезпечення світу від катастроф на АЕС

Для України та Японії є вкрай важливим обмін досвідом і об'єднання зусиль для напрацювання технологій попередження і подолання аварій на АЕС, а також співпраця у питаннях безпеки атомних електростанцій. На цьому наголосив Голова Верховної Ради Володимир Литвин під час учорашньої зустрічі зі спікером Палати представників японії Такахіро Йокоміті (на знімку).

Володимир Литвин, повідомив прес-службу парламенту, висловив глибоке співчуття всім потерпілим внаслідок потужного землетрусу, цунамі та аварії на АЕС «Фукусіма-1». «Ми сприйняли це як власну трагедію», — сказав Голова Верховної Ради, віддавши належне стійкості та мужності японського народу. Керівник парламенту зазначив, що Україна і надалі готова розглядати будь-які звернення офіційного

Токію щодо надання необхідної допомоги. Він, зокрема, запропонував оздоровити у Криму японських дітей, які проживають у районі аварії на «Фукусімі-1».

Глава парламенту також висловив глибоку вдячність уряду Японії за надання допомоги з мінімізації наслідків катастрофи на ЧАЕС і готовність здійснити відповідні внески з метою своєчасної реалізації Чорнобильських проектів до 2015 року.

У свою чергу спікер Палати представників парламенту Японії подякував українській стороні за допомогу. У цьому контексті пан Т. Йокоміті висловив думку, що люд-

ство має переосмислити і об'єктивно оцінити уроки Чорнобиля та Фукусіми й об'єднати зусилля, щоб такі трагедії ніколи не повторилися.

Крім того, сторони обговорили двосторонні взаємини та їх перехід на новий рівень. «Ми розглядаємо ваш візит як обоюдоцінне прагнення активізувати двосторонній діалог», — зазначив В. Литвин. — Парламенти наших країн мають докласти до цього значних зусиль».

Голова Верховної Ради висловив думку, що важливою запорукою підтримки сталого політичного діалогу стало б проведення у Києві Третього засідання Україно-японського комітету

ЦИФРА

На ліквідацію наслідків аварії на ЧАЕС Україна витратила 214 млрд. доларів США, понад 160 тисяч осіб із чорнобильської зони було відселено, 600 тисяч осіб брали участь у ліквідації наслідків катастрофи.

із співробітництва на рівні міністрів закордонних справ і здійснення першого в історії двосторонніх взаємин візиту глави японського уряду до нашої країни.

Фото Олександра КЛИМЕНКА.

«Вільно... дороге моєму серцю»

Минулої суботи Голова Верховної Ради Володимир Литвин узяв участь у відкритті пам'ятника Тарасові Шевченку у Вільносі (Литовська Республіка).

Саме тут протягом 1829—1831 років майбутній Кобзар навчався живопису в Державному університеті. На підтвердження цього стіни вузу прикрашає меморіальна дошка, на якій і викарбувано слова, винесені в заголовок. Цікаво, що пам'ятники Кобзареві є в багатьох містах світу, проте досі не було в дорогом сердцю поета Вільносі. Відтепер ця несправедливість виправлена.

На церемонії були присутні спікер Сейму Литви Ірена Дягутене, мер Вільноса Артурас Зуокас, посол України в Литві Валерій Жовтенко, посол Литовської Республіки в Україні Пятрас Вайтекунас, керівник апарату Верховної Ради Валентин Зайчук та інші.

Власне, ідея спорудити пам'ятник зародилася ще десять років тому. Неабиякий внесок у просування цієї справи зробив саме Валентин Зайчук, який на той час був Надзвичайним і Повноважним Послом України в Литві.

«Далекої осені 1829 року Тарас Шевченко почав свою дорогу до прижиттєвої слави, яка після закінчення його земного життя обернулася для нього безсмертям. Саме тут він усвідомив себе як митця, як громадянина. Саме тут прокинулася та Божа іскра таланту, яку йому дали батьки та наснажила українська земля. Саме тут він відчув перше кохання і

чає нас творити, писати і жити». «Ця людина — міст між нашими народами, міст у наше спільне майбутнє», — сказала вона. — Бо Кобзаря люблять і українці, і литовці». Та й спільного, за словами Спікера, між нашими народами багато — цінності, проблеми, патріотизм.

Історичною цю подію називають і представники української громади. Саме тут, за їхніми словами, відтепер відзначатимуть Шевченківські дні. Досі святкували їх біля Державного університету, де встановлено меморіальну дошку.

Цього дня Голова Верховної Ради також мав зустріч зі Спікером Литви І. Дягутене. Як повідомив під час брифінгу глава українського парламенту, на зустрічі, зокрема, йшлося про україно-литовські взаємини. «Ми говорили про те, як наситити новим змістом нашу Міжпарламентську асамблею, двосторонню (Україна—Литва) і тристоронню (Україна—Литва—Польща). Про те, як розвивати наші відносини з парламентами європейських країн. Звичайно, не оминули співробітництво у сфері економіки та культури», — сказав В. Литвин. Він поінформував колегу

ДОВІДКОВО

Автор пам'ятника — молодий київський скульптор Віталій Андріанов. У його виконанні Т. Шевченко постає в образі юного студента, який прибув на навчання. Виконано пам'ятник із сірого граніту з елементами литовського мінімалізму та українських традицій.

про внутрішню економічну та політичну ситуацію в країні. «Ми торкалися тих чуттєвих тем, які нині обговорюються на європейському рівні», — додав він.

У свою чергу пані І. Дягутене зауважила: «Ми за те, щоб в Україні відбувалися демократичні процеси і щоб опозиція мала право голосу, як і решта партій, які у владі. Думаю, що йдуть збалансовані процеси. Звичайно, є і проблеми, які Україна

має розв'язувати самостійно». Водночас вона зазначила: Литва й надалі залишатиметься адвокатом нашої країни в Європейському Союзі.

А за словами Голови Верховної Ради, у вівторок, коли офіційно стартує новий політичний сезон, ми переконаємося: звучать усі голоси. «Головне, щоб не було бажання перекричати одне одного. Щоб чути одне одного, знайшли точки згоди, як визначальні віхи для магістрального розвитку України. Щоб навчилися діяти, виходячи з інтересів народу, підкривши свої політичні спрямування завданням розвитку країни».

Що ж стосується взаємин із Росією, то, на думку В. Литвина, такі складні

Важливо знайти спільні точки і не спалювати мости

Під час розгляду питання про пенсійну реформу на голосування буде поставлено дві пропозиції. Спочатку ініціативу народних депутатів скасувати ухвалений парламентом у липні закон, а якщо це не набере вдосталь голосів, про необхідність застосування статті 131 Регламенту Верховної Ради — коли в процесі підготовки закону до підписання виникли розбіжності з Конституцією та чинними законами. Про це повідомив на брифінгу після погоджувальної ради Голова Верховної Ради Володимир Литвин. За його словами, до закону про пенсійну реформу треба внести декілька уточнень, зокрема, щодо статусу Пенсійного фонду; порядку нарахування пенсій — які роки будуть враховуватися; дати введення закону в дію — 1 вересня вже неприйнятно, пропонується 1 жовтня та 1 січня. Також потребує уточнення норма про те, що держслужбовцям дозволено працювати до 62 років — пропонується, щоб ті держслужбовці, які отримали дозвіл працювати після досягнення пенсійного віку, мали право працювати до завершення терміну дозволу.

В. Литвин висловився за те, щоб разом із проектом держбюджету-2012 уряд вніс до парламенту ще низку необхідних документів, серед яких — програма соціально-економічного розвитку, звіт за виконання бюджету, основні засади грошово-кредитної політики.

Щоб уникнути протистояння в парламенті в перші дні роботи нової сесії В. Литвин запропонував діяти в такий спосіб: дати можливість провести урочисту частину засідання парламенту, а потім нехай кожна фракція скаже свою позицію щодо законодавчих ініціатив, зокрема, щодо пропозиції від опозиції скасувати норму про кримінальну відповідальність за діяльність колишніх державних діячів. «Я пропоную не спалювати мости, важливо знайти спільні точки, щоб могли прокласти дорогу для Верховної Ради, не руйнувати остаточно її», — підкреслив В. Литвин.

Олександра КУЧЕРЯВА.

Прогноз на дев'яту сесію Верховної Ради

Михайло ЧЕЧЕТОВ
(фракція Партії регіонів):

— Уперше за 20 років Президент Віктор Янукович чітко сформулював національну ідею: побудова могутньої, процвітаючої, вільної, демократичної, правової і високотехнологічної України, яка буде невід'ємною частиною великого європейського дому. Шлях до цього — модернізація та реформування. Чвари, розбрат залишаються за бортом великої політики. Повернення до розколу немає. Так, дехто напередодні виборів використовуватиме парламентську трибуну. Але Партія регіонів є ядром більшості в парламенті, і ми зробимо все для того, щоб парламент працював конструктивно, ефективно і на благо держави. Звичайно, будуть спроби розхитати ситуацію, але розсудлива більшість не дозволить політичним лузерам вибити парламент із конструктивного русла.

Правий був Президент, коли сказав, що питання, котрі зачіпають інтереси мільйонів людей, повинні народжуватися внаслідок дискусії, в якій мають брати участь ті, кого згодом це торкнеться. Зокрема, це стосується пенсійної реформи. Її обговорюватимуть, щось мінятимуть, і прийнята вона буде з урахуванням інтересів більшості. Те само і щодо інших резонансних законопроектів, наприклад, закону про вибори. Найстрашніша риса влади — це безвідповідальність. Раніше ніхто ні за що не відповідає, тільки звинувачували одне одного. Нині кожен знає, хто відповідає за ситуацію в країні, — Партія регіонів. Думаю, що змішана система — найоптимальніша сьогодні, і вона довела свою життєвість, у тому числі й на місцевих виборах. Дискусії ще, звичайно, будуть, але все одно ми цей закон приймемо.

Об'єднати може тільки одне — бажання краще жити. Цього прагнуть усі. Під цю ідею й потрібно об'єднуватися. Не під прапором, не за мовним принципом, не за релігійним. Думаю, що реалізація цієї ідеї — побудова процвітаючої України, можлива лише на основі єдності, консолідації й політичної стабільності. Іншого шляху немає.

Ігор РИБАКОВ (фракція «Реформи заради майбутнього»):

— Наша фракція намагає на невідкладному розгляді у парламенті низки законопроектів, ухвалення яких сприятиме зменшенню соціальної напруженості у суспільстві.

Насамперед вважаємо за необхідне якнайшвидше розглянути виборчий закон, який прояснить ситуацію щодо підготовки до парламентських виборів, та завершити питання щодо пенсійної реформи. Неприйняття пенсійної реформи — це шлях до соціального та

фінансового банкрутства нашої держави. Тому фракція «Реформи заради майбутнього» готова після внесення технічних уточнень проголосувати її в остаточному вигляді в повному складі.

Серед пріоритетних для нашої фракції є також законопроекти, пов'язані із формуванням ринку землі. Одного Закону «Про ринок землі» недостатньо для ефективної роботи ринку, тому не можна відкладати в довгу шухляду розгляд законів про земельний банк та земельний фонд. Лише комплексний підхід забезпечить створення всієї необхідної інфраструктури для повноцінного функціонування ринку землі в Україні.

Крім того, наші парламентарії наполягатимуть на прийнятті кодифікаційних актів, які дадуть змогу зробити рішучі кроки у реформування сфери трудових відносин, житлово-комунального господарства, містобудування та митної справи.

Фракція також вимагає від уряду під час розробки державного бюджету України на 2012 рік якнайширше залучити до цього процесу вищий законодавчий орган країни.

Андрій ПАВЛОВ-СЬКИЙ (фракція «БЮТ-Батьківщина»):

— На новій сесії влада намагається проштотувати вигідні їй закони. Зокрема, «добити» пенсійну реформу — планують ухвалити зміни до закону, який було проголосовано в липні. А також Трудовий кодекс у новій редакції, який дозволить, щоб тривалість робочого дня працівника становила 12 годин і більше. На вимогу роботодавців буде скорочено час звільнення робітника, і людина найманої праці втратить багато своїх прав порівняно з тим, що вона мала навіть за чинним Трудовим кодексом. Окрім того, планується ухвалити остаточно закони, які дозволять вільний продаж землі. На порядку денному на жовтень — також прийняття Житлового кодексу.

Опозиція подаватиме альтернативні законопроекти до кожного з цих законопроектів. Опозиція вноситиме ще багато соціально спрямованих законопроектів — зокрема, пропонуватиме розглянути на новій сесії законопроект про порядок визначення розміру допомоги малозабезпеченим верствам населення. Деякі із законопроектів ми пропонуватимемо розглянути вже в середу, 7 вересня, у день опозиції у Верховній Раді.

Так, у нас немає голосів для прийняття зазначених законопроектів, але, з другого боку, ми поки що маємо право доповідати Верховній Раді та суспільству свої законодавчі ініціативи, де-

монструвати альтернативу владним законам, які звужують соціальні права наших громадян, показувати інші шляхи вирішення серйозних проблем — не за рахунок простих громадян. Якщо немає можливості прийняти закон, то мусимо використовувати Верховну Раду як трибуну. Вірогідність прийняття соціальних законів, які пропонує опозиція, також залежить від активності самого громадянського суспільства. Якби під Верховною Радою, коли остаточно прийматиметься пенсійне законодавство, стояли б двадцять тисяч людей, закон був би не такий жорсткий, як пропонує влада. І так само і з Трудовим кодексом — прокинутися нарешті профспілки, якщо вони зможуть проявити активність, тоді й влада рахуватиметься з народом. А доки пікетуватимуть парламент по 100—200 чоловік, влада на це не зважає.

Безумовно, темою номер один у перші дні роботи нової сесії буде арешт лідера опозиції Юлії Тимошенко. Ми готові до акції протесту, а якими вони будуть, побачите вже на перших засіданнях парламенту.

Олег ЗАРУБІНСКИЙ (Народна партія):

— Це буде достатньо типовий політичний сезон. Маю на увазі — для передвиборного року. Я розділив би його на дві частини. До нового року буде достатньо ефективна законодавча робота. Принаймні, у мене є підстави так казати з огляду на діяльність комітету, який я очолюю (Комітет з питань прав людини, національних меншин і міжнародних відносин). Він робить серйозний прорив у сфері міграційної політики. Це питання, пов'язані із законом про протидію торгівлі людьми, автором якого я є. Це стосується і дуже складного і важливого закону, що уже підписаний Президентом, про додатковий та тимчасовий захист біженців. Без нього реалізація законодавчого блоку про безвізовий режим України з ЄС просто неможлива. Після січня в роботі Верховної Ради буде дуже багато політики і прагнення вкотре по-політистському поставитися до економіки. Тому ситуація буде неоднозначною, складною. Але Україна переживала і набагато складніші часи. Так що, в принципі, на новий сезон дивлюся з оптимізмом.

Мені б дуже не хотілося, щоб внутрішні політичні проблеми використовувалися для педагогування теми: чи підписувати Україну угоду з ЄС. Вважаю, що це питання потрібно вирішувати не через призму інтересів політиків, а лише через призму зацікавленості десятків мільйонів простих громадян. Я апріорі хотів би вважати, що кожен депутат, якщо він

називається народним, зважає на настрої в суспільстві. А вони достатньо серйозно об'єднані навколо європейського поступу України в економічному, політичному, гуманітарному тощо плані. Тому думаю, що ідея цього поступу, якщо хочете європеїзації країни в гарному розумінні цього слова, не підвладна розбіжностям у внутрішньому політичному театрі України.

Арсеній ЯЦЕНЮК, лідер партії «Фронт змін» (фракція «НУ—НС»):

— Найголовнішими завданнями опозиції в перші тижні роботи сесії буде донести свою позицію щодо дискримінаційної пенсійної реформи і недемократичних спроб більшості змінити закон про вибори.

В останні дні минулої сесії провладна більшість до пізньої ночі приймала пенсійну реформу, яка мала дати можливість владі ще більше економіти на пенсіонерах. Однак цей поспіх призвів до того, що частиною закону стала моя поправка про осучаснення пенсій.

Згідно з нею раніше призначені пенсії мають бути перераховані за показником середньої зарплати за 2009 рік. Це означатиме підвищення пенсії в середньому на 334 гривні для 10 мільйонів пенсіонерів. На таке справедливе щодо своїх громадян рішення нинішня влада ніяк не може погодитися, бо їй потрібні гроші на утримання себе самої, пенсіонери в її плани не входять. Тому пенсійна реформа не була підписана ні Головою Верховної Ради, ні Президентом, і її розгляд внесено першим питанням в день відкриття сесії. Провладна більшість буде її переголосовувати з єдиною метою — прикрати звіди поправку Яценюка. Я завжди наполягав, що з тією тривалістю життя, яка є в Україні, підвищення пенсійного віку неприпустиме. І от з цієї згубної реформи ще й хочуть забрати одне з небагатьох справедливих положень.

Крім цього, «Фронт змін» вважає принципово важливим не допустити ухвалення нового закону «Про вибори до Верховної Ради». Ті зміни виборчого законодавства, які анонсувала влада, чітко засвідчили, що закон хочуть змінити з однією метою — забезпечити Партії регіонів отримання більшості в наступному парламенті. За чинним нині виборчим законом проводилися парламентські вибори 2006-го та 2007-го років і вони були визнані демократичними всіма спостерігачами. Чинний закон далекий від досконалості, він потребує змін, але ми проти переписування законодавства під політичні потреби певних сил. Зміни до виборчого закону за сценарієм Партії регіонів призведуть до повторення результату місцевих виборів 2010 року. Де-

мократичні партії змогли в багатьох областях, однак у всіх областях радах (крім чотирьох західних областей України) Партія регіонів сформувала більшість за рахунок тиску на депутатів-мажоритарників і за допомогою фальсифікацій під час підрахунку голосів. Проект закону про парламентські вибори від Партії регіонів передбачає перенесення цих можливостей на загальнонаціональний рівень. У перспективі «Фронт змін» виступає за прийняття нового закону про вибори до Верховної Ради, який передбачає вибори за відкритими списками. Але такий закон має набути чинності з 2017 року. Вибори-2012 мають пройти за чинним на сьогодні законом.

Ще одним планом влади, якому опозиція має завадити, є так звана земельна реформа. Ми зобов'язані запобігти приватизації на кшталт 90-х років.

Олександр ГОЛУБ (Комуністична партія):

— Під час наступної парламентської сесії уряд і керівництво держави врешті-решт мають дати відповідь, як країна готується і як фактично реагуватиме на другу хвилю економічної кризи. Зокрема, йдеться саме про захист найменш захищених верств населення. Звичайно, ми сподіваємось, що Верховна Рада перегляне пенсійну реформу, оскільки вона спричинила незадоволення в суспільстві. На наш погляд, це головні питання, але вони є комплексними. Тому що йдеться про енергетичну та продовольчу безпеку країни тощо.

Стосовно розгляду бюджету, то минулий рік підтвердив, що парламент більш-менш конструктивно працює над державним кошторисом. Але все залежатиме від того, наскільки підготовлений у цьому питанні уряд. Ми, власне, готові до роботи над бюджетом, і у нас є свої пропозиції.

Крім того, комуністи категорично проти прийняття Трудового і Житлового кодексів. Оскільки вони не враховують нинішні реалії країни і фактично знищують соціальні підвалини, які наша держава здобула раніше. Але і у влади сьогодні немає великого бажання приймати такі законопроекти. Це можна більше сприймати як тиск із-за кордону.

Водночас ми переконані: мажоритарна система є передчасною і неефективною, бо трудових колективів фактично позбавляють права висувати своїх кандидатів. Тому подібні перегони перетворюються на вибори олігархів. Також вважаємо, що треба не підвищувати, а знижувати поріг виборчості. Тому подібні перегони перетворюються на вибори олігархів. Також вважаємо, що треба не підвищувати, а знижувати поріг виборчості. Тому подібні перегони перетворюються на вибори олігархів.

грудня — у комітетах, комісіях та фракціях, а з 26 по 30 грудня знову зустрічатимуться з виборцями.

До завершення дев'ятої сесії Верховної Ради України шостого скликання парламентарії з 3 по 6 січня працюватимуть у комітетах, комісіях і фракціях та з 10 по 13 січня — у пленарному режимі. Закриття сесії заплановано на 13 січня 2012 року.

Вл. інф.

АКТУАЛЬНО

Герої книги
Ігоря Шарова — особистості

Який шлях пройшла наша країна за 20 років Незалежності, наші успіхи та невдачі, орієн-

тири на майбутнє — все це знайшло відображення у новій книзі відомого політика, лідера депутатської фракції Народної партії у Верховній Раді України Ігоря ШАРОВА «100 особистостей України (1991—2011)».

Книга-репортаж, книга-інтерв'ю, ілюстрована фотографіями та кращими роботами українських живописців і скульпторів, є розлогим полотном про минуле і сучасне нашої держави, працю співвітчизників. Серед героїв книги — Віктор Янукович, Володимир Литвин, Юлія Тимошенко, Віктор Ющенко, Іван Плющ, Михайло Сирота, В'ячеслав Чорновіл, Левко Лук'яненко, Ігор Охновський, Богдан Ступка, Іван Дзюба, Яна Клочкова, Борис Патон, Віктор Пінчук, Віталій Кличко та інші.

Сто особистостей — сто долів, поглядів, роздумів, оцінок про нинішній стан і майбутнє країни. При цьому автор вважає своїм обов'язком популяризувати Україну та українців, розповідаючи про гарних, розумних і працюючих людей, котрих народила наша земля. «Ми повинні знати про них, про їхні добрі діяння, — вважає Ігор Шаров. — Вони — обличчя України — сьогоднішнє й майбутнє!».

«100 особистостей України (1991—2011)» — це авторський погляд на нашу новітню історію. Саме тому ми знайдемо в книжці не лише зрізи до болю знайомої реальності, а й осмислення цієї реальності, причини, наслідки та ідеологічне підґрунтя того, що відбувалося в країні за 20 років. Скажімо, у статті про талановитого господарника Леоніда Рябіку автор відверто пише про те, як через кримінальних злочинців, котрі буквально тероризували країну в перші роки незалежності, пішла з життя ця чудова людина. «Одними деклараційними і політичними гаслами не можна забезпечити реальну незалежність держави. Серцевина її — ефективна національна економіка», — цитує Ігор Шаров справедливі слова Леоніда Рябіки, котрий пішов з життя на злеті, не встигнувши цілком реалізувати свої плани та ідеї.

Під однією обкладинкою автор зібрав біографії людей різних професій: біологів Ганни Ельської та Юрія Глеба, композитора Лесі Дичко, художників Анатолія Зорка та Петра Столяренка, лікарів і науковців Геннадія Книшова та Бориса Тодурова, економіста й політика Федора Шпига, співачки Євгенії Мірошніченко та письменників Івана Драча, Василя Герасим'юка й Миколи Вінграновського... «Примирив» великий том Ігоря Шарова і політичних суперників. «Зміни у світі гартують сильних, — нагадує автор слова Президента України Віктора Януковича. — Я хочу звернутися до кожного українця із закликом: досить жалітися і припинюватися. Україна — сильна й амбітна держава...». «Ми не вічні. Я хочу в цьому житті залишити те, що не вимірюється грошима, посадами. А президентство? Це вже як народ виринить», — наводить автор слова экс-прем'єр-міністра Юлії Тимошенко.

ЗАКІНЧЕННЯ
НА 5-Й СТОР.

Про календарний план

Парламентська постанова «Про календарний план проведення дев'ятої сесії Верховної Ради України шостого скликання» визначає, що сесія триватиме з вересня 2011 року по січень 2012 року. Урочисте відкриття сесії заплановано на 6 вересня. До 9 вересня народні депутати працюватимуть

у пленарному режимі. З 12 до 16 вересня — робота в комітетах, комісіях і фракціях, а з 19 по 23 вересня — знову в пленарному режимі. З 26 по 30 вересня народні депутати зустрічатимуться з виборцями.

Аналогічним чином сплановано й роботу в наступному місяці: з 3 по 7 та з 17 по 21 жов-

тня парламентарії працюватимуть у сесійній залі, з 10 по 14 жовтня — робота в комітетах, комісіях і фракціях та з 24 по 28 жовтня — робота з виборцями.

Пленарними також будуть тижні з 31 жовтня по 4 листопада та з 14 по 18 листопада, в комітетах, комісіях і фракціях на-

родні депутати працюватимуть з 7 по 11 листопада та з 28 листопада по 2 грудня, а з 21 по 25 листопада на них чекає робота в округах.

Роботу на останній місяць 2011 року сплановано так: у пленарному режимі парламентарії працюватимуть з 5 по 9 та з 19 по 23 грудня, з 12 по 16

Безумовно, темою номер один у перші дні роботи нової сесії буде арешт лідера опозиції Юлії Тимошенко

За відсутності права громадян на конституційну скаргу на загальні суди покладається особлива відповідальність

Кожен закон доводить свою ефективність у практичному застосуванні, особливо, коли він регулює суспільні відносини, пов'язані з реалізацією прав і свобод громадян. Як реагує в сучасних умовах судова система на свій обов'язок керуватися винятково законами, досягаючи мети верховенства права? З цим запитанням ми звернулися до Постійного представника Верховної Ради України у Конституційному Суді України, відомого вченого-конституціоналіста, професора Анатолія СЕЛІВАНОВА (на знімку).

Правові та організаційні принципи у сфері правосуддя пройшли своє випробування на практиці у новій моделі після прийняття парламентом у липні минулого року так званого консолідованого Закону «Про судоустрій та статус суддів». Знайшлися в ньому і вузькі місця, юридичні недоречності та суперечливі процесуальні положення. Ураховуючи складний процес реалізації права громадян на судовий захист, судова реформа за новим форматом (для людей) залежить у перспективі від конституційної моделі правосуддя, що можуть принести лише очікувані зміни до Конституції України.

Докорінно поки що не змінилася ситуація і дуже болючим для суспільства і громадян залишається обмеження доступу до органів судової влади.

Зокрема, жодного навіть логічного аргументу не існує, щоб пояснити встановлений ст. 400-16 закону новий порядок «подання через Вищий спеціалізований суд заяви про перегляд судових рішень Верховним Судом України». Є правило, що заява не розглядається тим, на кого скарга. Зазначений закон не усунув негативні явища: судову тяганину, прийняття суддями рішень на їхній розсуд, без урахування вимог закону. За цих обставин нівелиюється право на справедливе правосуддя. До кого можна оскаржувати поведінку окремих суддів, працівників апарату суду, коли голова суду призначається як номінальна особа без повноважень контролю і реагування на службове нехтування правами людини. До цього слід додати розбіжності між конституційними правами та свободами і положеннями, які протилежно трактуються в окремих законах, що регулюють відносини у сферах соціального захисту, медичного забезпечення, отримання житлово-комунальних послуг і платежів тощо. Виходить, що іншого способу, як захищати свої права в суді, у людини немає.

Обмеження реального доступу до правосуддя

Замислимося над тим, чому для громадян проблема обмеження реального доступу до правосуддя зберігає свій негативний прояв? Вчені-юристи справедливо відмічають: причина полягає в тому, що у законах відсутні захисні і поновлюючі права людини механізми, а конституційні цінності вкрай рідко в них знаходять відображення, оскільки адекватно не втілена воля народу, а тому законодавець не досягає реалізації гуманістичних принципів права, часто залишаючи поза увагою вимоги Конвенції про захист прав та основних свобод громадян і розглядаючи правопорядок без узгодження з позиціями законодавства ЄС. Зрозуміло, що суспільство не залишає таку ситуацію без уваги до законів, які створюють умови обмеження прав людини, погіршують їх конституційно-правове становище по відношенню до органів влади.

За відсутності права громадян оскаржувати неправові закони вони

звертаються із клопотаннями до Конституційного Суду України. Тільки в поточному році до КС надійшло понад 170 конституційних звернень громадян щодо офіційного тлумачення положень законів, в яких вони вважають, що це призвело або може призвести до порушення конституційних прав. Щоб сприяти юридичному процесу в розвиток конституційного положення Верховна Рада України прийняла Закон «Про безоплатну правову допомогу» від 2 червня ц. р., який створює умови для отримання кваліфікованих юридичних консультацій у з'ясуванні підстав для звернень громадян до всіх судів, а також у складанні правових документів. Особливо важлива допомога у реалізації права звернення громадянина до Конституційного Суду України. Адже, отримуючи такі конституційні звернення, суд вправі оцінювати їх за двома критеріями прийнятності для відкриття провадження та розгляду.

По-перше, громадянин, як суб'єкт права на конституційне звернення, має обґрунтувати неоднозначність застосування положень Конституції та закону (одних і тих само норм), коли розглядалися судові справи або державні органи вирішували питання однакових юридично значущих обставин і це вплинуло на задоволення законних інтересів заявника.

По-друге, конституційне звернення може обґрунтуватися практичною необхідністю розгляду КС клопотання, що є ширшим за обсягом потенційних випадків (конфліктних ситуацій), ніж неоднозначність застосування судами та іншими державними органами норм Конституції або законів України. Виконати складні вимоги закону доволі складно і кваліфікованим юристам, оскільки конституційно-судова практика пов'язана з перевіркою конституційності законів, а тим паче далеко не всі з них здатні підготувати обґрунтоване конституційне звернення до КС. Мабуть, доречно зазначити, що і вузівська підготовка правознавців не передбачає практику саму в цій сфері для майбутньої професійної діяльності. Якщо не встановлено в Конституції право на конституційну скаргу, громадяни використовують самостійні засоби захисту своїх конституційних прав і свобод, реалізація яких перебуває у прямій залежності від розгляду справ, спорів публічного і приватного характеру в судах загальної юрисдикції.

Цінність прав і свобод людини

Здавалося, що судді, які в них працюють, добре розуміють, що така юридична

категорія, як цінність прав і свобод людини, є для держави пріоритетом і визначальним орієнтиром у всій судовій політиці. Це не можна назвати новелою, це, швидше, нагадує про необхідність неухильного, сумлінного виконання суддями своїх обов'язків перед громадянами. Не буде зайвим нагадати, що всі, хто працює суддею, добре розуміють, на яку посаду вони заступали, коли призначалися Президентом України а далі обиралися безстроково парламентом.

Намагання ігнорувати права громадян тільки тому, що людина одягла мантию судді і вершить правосуддя, — глибоко помилкова позиція.

Але в різних формах деякі судді не відчувають своєї відповідальності і це прикро, якщо уважно поставитися до листів, з якими громадяни звертаються до Верховної Ради України, до народних депутатів України, від яких чекають допомоги.

Таких листів надійшло цього року до парламенту понад 46 тисяч, серед яких більш як три тисячі було розглянуто в Комітеті Верховної Ради України з питань правосуддя. Проведений аналіз заяв і скарг громадян в апараті Верховної Ради України відображає дуже прикру практику в судах.

Чи не тому велика кількість скарг до Верховної Ради України підтверджує суспільне ставлення до суддів.

ДОСЛІВНО

«Не можна дивитися на те, як здійснюється правосуддя у стінах наших судів під керівництвом самих суддів, — значає громадянин Добрянський В.О. з м. Києва, — які провокують сварки, звинувачують у неповазі до суду, викликають міліцію, чим принижують і так беззахисну людину. Я хочу повідомити лише про деякі факти, свідком яких став під час попереднього розгляду справи в одному з районних судів Київської області. Головуючий суддя не провів належним чином попереднє слухання, не з'ясував підстав для закриття справи або її зупинення, не встановив, чи складено обвинувальний висновок, чи немає підстав для зміни, скасування або обрання запобіжного заходу, не надав можливості підсудному і його захиснику висловити свою думку, повністю проігнорував клопотання учасників процесу, відмовив залучити до справи подані матеріали тощо. Після таких дій судді я, як захисник, уже не сподіваюся на неупереджений розгляд справи і навіть не знаю, коли вона буде призначена до розгляду».

З аналогічними скаргами звертаються також громадяни Білинська І.Р. із с. Раневичі Дрогобицького району Львівської області, Жиглей Д.Т. із м. Житомира, Муленко В.П. із смт Приютівка Олександрійського району Кіровоградської області, Ткаченко П.І. із м. Кривого Рогу Дніпропетровської області та інші.

Звернення громадян до Верховної Ради України у 2010 році у переважній більшості свідчать про те, що поведінка суддів повинна розглядатися як невід'ємна складова довіри до судів, а відтак і до держави загалом, а також про необхідність розв'язання проблем у сфері судочинства, викорінення корупційних явищ у судах, за-

безпечення можливості ефективного правового захисту прав та інтересів громадян.

«У районному суді розглядається справа про розлучення, — повідомляє адвокат Лисиця Д.В. з м. Києва. — На мою думку, розгляд зазначеної справи відбувається упереджено та необ'єктивно. Під час судового розгляду суддя допускає порушення принципу змагальності сторін, надає перевагу позивачу, який прагне якомога швидше домогтися розірвання шлюбу, при цьому не переймаючись долею малолітніх дітей, залишаючи їх без належної підтримки. Незважаючи на роз'яснення Пленуму Верховного Суду України, суддя ігнорує клопотання про вирішення по суті питань, пов'язаних з інтересами дітей, допускає до участі у справі осіб, які мають пряму матеріально-правову зацікавленість у розгляді справи. Такі дії судді не забезпечують повного, всебічного та об'єктивного розгляду справи та порушують основні засади судочинства». Схожі за змістом скарги надіслали громадяни Владімірова М.О. з м. Маріуполя Донецької області, Зубова С.М. із м. Суходільська Луганської області, Огурцова В.Є. з м. Харкова та інші.

ВІД ПЕРШОЇ ОСОБИ

«Я не знаю, що мені робити і де шукати справедливості, — каже громадянка Шевченко О.В. із с. Мирославль Баранівського району Житомирської області. — Уже минуло вісім місяців, як триває судовий розгляд справи про стягнення аліментів з мого колишнього чоловіка. У мене складається враження, що це не суд, а якесь знуцання наді мною та моєю дитиною, адже розгляд справи постійно переносять, призначають експертизи в установи, які їх не проводять, мої заяви в суді ніхто не чує. На жаль, суд не цікавить те, що в мене немає за що жити, годувати дитину і через допущену тяганину доведеться просити милостиню».

Аналогічні за змістом скарги надіслали громадяни Глуценко А.М. із м. Дніпропетровська, Кіпоренко М.А. із м. Літин Вінницької області, Левицька М.В. із м. Львова, Попович О.Р. із м. Тернополя та інші.

спроби з'ясувати причину тривалого непризначення справи до розгляду від служителя Феміди почули зверхню і хамську відповідь. Як може людина, будучи професійно і морально не підготовленою, чинити правосуддя та вирішувати долі людей?» Схожі запитання лунають у зверненнях громадян Бойко Р.В. із с. Долинове Бахчисарайського району Автономної Республіки Крим, Володько Л.П. із м. Вінниці, Олєфір М.Т. із м. Харкова та інших.

Свавілля, корупційність, упередженість

Чимало громадян скаргяться на судові рішення та вирoki, тяганину з розглядом справ у судах. На думку більшості з них, відсутність певних засобів, що забезпечують відповідальність суддів, призводить до їхнього свавілля, допущення тяганини під час розгляду судових справ, винесення несправедливих рішень та вироків. «До міськрайонного суду мною була подана позовна заява про стягнення заборгованості із заробітної плати, — повідомляє громадянин Лукашов А.О. з м. Хмельниць-

справі, на мої письмові звернення щодо отримання інформації про хід розгляду позову суд не реагує. У результаті такої тяганини я позбавлена конституційного права на справедливий розгляд справи в суді та щомісячної надбавки до пенсії як дитина війни». Про допущену судом тяганину з розглядом їхніх позовних заяв повідомляють у Верховну Раду України громадяни Березовська Л.В. із м. Одеси, Дідур Н.С. із м. Вінниці, Симончук І.В. із м. Кузнецовська Рівненської області, Шмараєв В.П. із м. Охтирки Сумської області та інші.

У 2011 році також численними залишаються звернення, в яких дописувачі вказують на недостатній професіоналізм окремих суддів, неповагу до громадян, їхню упередженість під час розгляду адміністративних, цивільних, кримінальних та інших справ.

«Ви не повірите, — повідомляють громадянки Хабіна Н.Г. та Савчина Т.Б. із м. Сколе Львівської області, — перебуваючи на засіданнях районного суду, у нас склалося враження, що ми у цирку. Упродовж усього розгляду справи щодо демонтажу самовільно збудованих балконів та стягнення моральної шкоди ставлення судді було упередженим, судові засідання відкладалися без поважних причин, у відповідь на наші заперечення та пояснення ми чули лише: «все», «до побачення», «замовчіть», «не проводьте семінар» тощо». На нашу думку, суддею має бути виважена, мудра, інтелегентна людина, а не особа, від поведінки якої залишаються лише біль та потрясіння. Такі само судження висловили громадяни Болотова О.В. із м. Щастя Луганської області, Бучак Ю.Д. із м. Дніпропетровська, Герешун К.В. із м. Луцька Волинської області, Єрмілов Г.Г. із м. Умані Черкаської області, Шпорто Т.В. із м. Житомира та інші.

Наведена так звана «судова практика» є типовою для оцінок, які мають бути реагуванням Ради суддів загальних судів та Вищої кваліфікаційної комісії суддів України. Можна і не звертати на права людини у судочинстві, але для кого тоді існують органи суддівського самоврядування, чи вивчає такі негативні процеси Вища рада юстиції?

В умовах сучасних реалій більшість громадян шукають останнього прихистку в суді та сподіваються на захист своїх конституційних прав, а тому ними вкрай боляче сприймаються непоодинокі факти судової тяганини, ухвалення судами, на їхню думку, несправедливих рішень та вироків.

Необхідно, щоб над такою судовою практикою замислилися самі судді. Адже, не вказуючи прізвиська суддів, на яких скаргяться громадяни, можна сподіватися, що високий статус судді підтверджується їхніми моральними самооцінками власних дій, хоча є і процедура відповідальності.

А для чого ми вказували на інститут конституційної скарги громадян? Отже, за його відсутності судді загальних судів перші зацікавлені, щоб закони були правовими (конституційними), і важливо передбачити, щоб під час внесення змін до Конституції України було введено інститут конституційної скарги.

Зміни на краще відбудуться, якщо за них береться суспільство.

Громадяни незадоволені рівнем професіоналізму окремих суддів, вказують на їхні відверто корупційні дії, упередженість та нехтування процесуальним законодавством під час розгляду адміністративних, цивільних, кримінальних та інших справ.

На тяганину у суді скаргяться також громадянка Чулій Н.О. із с. Крупець Славутського району Хмельницької області, яка у своєму зверненні зазначає, зокрема, про таке. «У 2008 році до міськрайонного суду мною надіслана позовна заява про стягнення недоплаченої щомісячної надбавки до пенсії, яка отримана судом під розписку. Після отримання судом заяви минуло 2,5 року, а мені до цього часу не надіслано ухвали про відкриття провадження у

Земля — гарантія незалежності України

ТОЧКА ЗОРУ

Стратегічний ресурс особливого значення

Україна щойно відзначила 20 річницю своєї незалежності. Багато це чи мало для історії молоді країни? Деякі історики, політики, економісти дотримуються тієї точки зору, що проміжок часу в 20 років вкрай замалий для того, щоб новостворена держава випробувала та втілила в життя ефективну модель соціально-економічного розвитку та забезпечила її стале функціонування з метою забезпечення своєї реальності, а не декоративної незалежності. Втім особисто я твердо переконаний у тому, що сьогодні ми — всі ті, кому небайдужа майбутня доля Батьківщини, маємо виходити з того, що Україна, як незалежна держава, вже відбулась, а тому, виходячи з цього, можемо неупереджено оцінювати стан та перспективи реалізації державної політики на головних напрямках розбудови дійсно суверенної України. Саме до такого підходу нас спонукають наявні в нашій країні можливості, досвід провідних країн світу та стрімка динаміка процесів сучасного глобалізованого світу.

На мою думку, вістрям державної економічної політики сьогодні, як і 20 років тому, залишається формування сталих та розвинених, таких, що відповідають найвищим світовим стандартам та національним інтересам, земельних відносин. Адже саме українська земля з її унікальними родючими та відтворюючими властивостями, що належить тим, хто її обробляє, була, є і буде фундаментом нашої економічної та політичної незалежності, єдиною і надійною гарантією продовольчої безпеки країни. Про це, зокрема, свідчать такі цифри та факти.

За даними ООН, уже сьогодні 37 країн світу зіткнулися з гострою нестачею продовольства і потребують термінової допомоги. А вже в 2025 році, акцентують експерти світового співтовариства, 1,2 млрд. людей можуть опинитися в умовах хронічного голоду. Йдеться насамперед про найбідніші країни, у яких населення витрачає на продовольчі товари понад дві третини своїх доходів. Ці країни в XXI сторіччі очікує довготривала смуга залежності від провідних держав світу — експортерів продовольства, які, спекулюючи на голоді, диктують своїм «союзникам» та «братнім народам» — яким політичним курсом, за якими моделями соціально-економічного розвитку, при яких статках і за яким рівнем боргових зобов'язань розвиватися надалі. До чого призводить така залежність, якразово свідчать останні події в Афганістані, Іраку, Єгипті, Тунісі, Сирії, Ємені.

За цих обставин Україна залишається однією з небагатьох держав світу, яка в основному забезпечує потреби в продуктах харчування за рахунок власного виробництва. На нашу державу припадає майже третина запасів чорнозему та 27% орної землі в Європі. **Експортна інфраструктура України вже сьогодні технологічно здатна відправити на експорт понад 25 млн. тонн зерна. Збільшення світового споживання зерна через нарощування виробництва біопалива протягом наступних років забезпечуватиме стабільний попит на українське зерно за високими світовими цінами.**

Українське зерно в останні три роки користується великим попитом на світовому ринку. Сьогодні воно постає як один з найбільш перспективних товарів, що переконаливо засвідчує статус України як знаного та досвідченого експортера зерна, одного з провідних учасників світового зернового ринку. **За умови нарощування експортного потенціалу до 25 млн. тонн, доходи від експорту українського зерна при поточному рівні цін становитимуть щонайменше 5 млрд. доларів США на рік.** Для забезпечення внутрішніх та зовнішніх потреб держави у зерні необхідним є нарощування в Україні обсягів виробництва зерна належної якості до щонайменше 58

млн. тонн що, як вважають експерти, є цілком реальним завданням. Згідно з перспективним плановим балансом українського зернового ринку у 2015/2016 маркетинговому році такий обсяг виробництва здатний забезпечити зростаючі потреби внутрішніх споживачів, дозволить реалізувати нові експортні можливості країни, сприятиме розвитку всіх інших галузей аграрного сектору, розвитку сільської місцевості та її інфраструктури, а також буде гарантом продовольчої безпеки країни.

Земельні апетити іноземних «інвесторів»

На жаль, сьогодні в Україні склалася ситуація, коли іноземні компанії, спекулюючи статусом інвестора, використовуючи різні «схеми», безперешкодно викуповують величезні площі земельних ділянок, залишають їх заростати бур'янами і в такий спосіб позбавляють нашу державу і громадян України наданого Конституцією права володіти, користуватися та розпоряджатися землями сільгоспризначення. А апетити іноземних фірм — орендарів постійно зростають.

Так, наприклад, під контролем латвійської зернової компанії Dobeles dzimavnieks у Черкаській, Полтавській і Харківській областях нині знаходиться понад 60 тис. га землі. Датська компанія Tigo Agri завдяки скуповуванню земель у Кіровоградській області довела свій загальний земельний банк в Україні та Росії до 130 тис. га. Сербський аграрний концерн MK Grup сьогодні займається обробкою приблизно 40 тис. га в Київській області. Англійська зернова компанія Landkom International на 30 тис. га орендованої землі в Україні на свій розсуд вирощує пшеницю, ячмінь та рапс. До 2015 року керівництво компанії планує довести площу підконтрольної землі до 600 тис. га.

Показово, що при цьому Landkom International платити усього 35 дол. США за один гектар на рік. Це в 10 разів менше, ніж у Великобританії. Крім того, оплачуючи працю наших селян з розрахунку 400\$ на місяць, компанія дуже непогано заощаджує на цій статті видатків. Адже в країнах Європейського Союзу мінімальний розмір оплати праці при звичайному графіку роботи в сільському господарстві становить 1,8 тис. \$ на місяць, тобто в 4,4 рази вище, ніж в Україні.

Іноземці так полюбують українським полям перш за все тому, що у переважній більшості країн Єврозою з діють встановлені законодавством обмеження на розмір приватних земельних ділянок. Так, наприклад, у Німеччині площа приватного господарства не має перевищувати 100 га. При цьому за згоди місцевої влади землевласник може продати тільки 1 га із 100. В Болгарії дозволено купувати не більше 30 га, а в Румунії — до 100 га.

Крім того, у багатьох країнах світу (Литви, Угорщині, Туреччині, Норвегії, Швеції тощо.) встановлені істотні обмеження на купівлю-продаж землі іноземними приватними особами та компаніями. А в сусідній Білорусі, а також в Естонії, Румунії, Албанії, Ізраїлі, Китаї, Тайланді, Індонезії іноземцям взагалі продаж землі категорично заборонений.

З огляду на вищевикладене, **про яку ж економічну та фінансову незалежність України, про яку її продовольчу безпеку ми можемо вести мову, якщо і надалі будемо дозволяти іноземним псевдоінвесторам скуповувати наші родючі землі, якщо і надалі відкладаємо створення та налагодження чітко визначеного, керованого, упорядкованого та прозорого ринку землі — землі, яка відповідно до ст. ст.13 та 14 Конституції України є об'єктом власності українського народу, що перебуває під особливим охороною держави?** І де ж здоровий глузд та задекларовані в партійних програмах патріотизм та наслідування євро-

пейських цінностей представниками нинішньої політичної опозиції, які в один голос виступають за продовження мораторію на продаж земель сільгоспризначення та проти запровадження ринку земель в Україні?

Усім опонентам невідкладного запровадження ринку земель в Україні я також нагадав би, що прийняття відповідного законопроекту — це не примха і не бажання якоїсь однієї владної інституції або народного депутата України, до якої б політичної сили він не належав. Це — прямий припис Закону, який мають поважати та виконувати всі, хто причетний до законотворчого процесу. **Адже пунктами 14 і 15 Перехідних положень Земельного кодексу України передбачено, що мораторій (тимчасова заборона) на відчуження земель сільськогосподарських земель може бути скасована за умови правового врегулювання ринку цих земель, зокрема, шляхом прийняття законів України про державний земельний кадастр та про ринок земель.**

Ринок землі як об'єкта права власності українського народу

На цей час у Верховній Раді України зареєстровано два законопроекти «Про ринок земель»: **№9001 від 18.07.2011 р.**, розроблений мною (далі по тексту — законопроект), та **№9001-1 від 19.07.2011 р.**, внесений Кабінетом Міністрів України (далі по тексту — проект КМУ). Оцінюючи та детальним порівняльним аналізом зазначених законопроектів, сподіваюсь, найближчим часом займатимуться народні депутати, Апарат Верховної Ради, фахівці відповідних державних установ. Але, як автор проекту Закону №9001 і суб'єкт права законодавчої ініціативи, вважаю за свій обов'язок довести до широкого загалу його основні положення порівняно із альтернативним законопроектом.

По-перше, у законопроекті передбачено створення Державного земельного фонду та Державного земельного банку, визначені їх основні функції та повноваження.

Зокрема, **Державний земельний фонд України — це державний спеціалізований орган, створений відповідно до закону з метою забезпечення управління землями, що перебувають у державній власності, ведення в установленому законом порядку державного земельного кадастру, обліку всіх земель незалежно від форми власності, а також виконання інших повноважень.**

Держземфонду пропонується надати, зокрема, повноваження: придбання земельних ділянок сільськогосподарського призначення у громадян та юридичних осіб, які виявили намір здійснити їх відчуження; викуп у іноземців земельних ділянок сільськогосподарського призначення, які за законом мають бути відчужені; формування оптимальних за розміром земельних ділянок сільськогосподарського призначення фермерським господарствам, громадянам України, які мають намір створити та вести фермерське господарство і проживають на території населених пунктів з місцем розташування таких ділянок; управління, забезпечення раціонального використання та охорона земель

державної власності; забезпечення консолідації земель сільськогосподарського призначення, ведення в установленому законом порядку Державного земельного кадастру України, обліку усіх земель незалежно від форми власності; здійснення інших повноважень, визначених законом.

Відповідно до поданого законопроекту **Державний земельний банк України — це спеціалізована банківська установа, що утворюється відповідно до закону, і якій надається виключне право здійснювати банківські операції щодо земель сільськогосподарського призначення. Основна функція Держзембанку — проведення банківських операцій із земельними ділянками сільгоспризначення.**

По-друге, у законопроекті визначені конкретні шляхи запобігання спекулятивним операціям та монополізації ринку земель сільськогосподарського призначення, якими є встановлення:

— кваліфікаційних вимог до покупців земельних ділянок;

— вимог щодо обов'язкового проведення обстеження якісного стану земельної ділянки та обов'язкової розробки проекту охорони родючості ґрунтів;

— граничної максимальної загальної площі земель сільськогосподарського призначення, які можуть перебувати у приватній власності однієї особи;

— неподільного (мінімального) розміру земельних ділянок;

— оподаткування, що запобігає спекулятивним операціям, зокрема, шляхом визначення диференційованого розміру державного мита.

Так, громадяни України можуть бути покупцями земельних ділянок за умов наявності сільськогосподарської освіти та досвіду роботи в сільському господарстві не менше трьох років.

Фермерськи господарства та інші юридичні особи можуть купувати землю, якщо їх засновниками та учасниками є лише громадяни України і до основних видів діяльності яких віднесено ведення товарного сільськогосподарського виробництва.

Що стосується несільськогосподарських юридичних осіб України, то вони мають право набувати у власність чи користування земельні ділянки сільськогосподарського призначення тільки для науково-дослідних та навчальних цілей, а також поширення кращого досвіду ведення сільськогосподарського виробництва.

Іноземні юридичні та фізичні особи не можуть набувати у власність землі сільськогосподарського призначення.

Що стосується встановлення граничної максимальної загальної площі земель сільськогосподарського призначення, які можуть перебувати у приватній власності однієї особи, то законопроект пропонується такі розміри:

Полісся — 500 га (проект КМУ — 500 га);

Лісостеп — 750 га (проект КМУ — 1750 га);

Степ, Степ посушливий, Сухий степ — 1000 га (проект КМУ — 2100 га);

Карпатська гірська область — 300 га (проект КМУ — 900 га);

Кримська гірська область — 700 га (проект КМУ — 1100 га);

При цьому гранична максимальна площа земель сільськогосподарського призначення у громадян та юридичних осіб, які виявили намір здійснити їх відчуження; викуп у іноземців земельних ділянок сільськогосподарського призначення фермерським господарствам, громадянам України, які мають намір створити та вести фермерське господарство і проживають на території населених пунктів з місцем розташування таких ділянок; управління, забезпечення раціонального використання та охорона земель

По-третє, у законопроекті чітко розмежовані суб'єкти ринку земель як сільськогосподарського, так і несільськогосподарського призначення.

При цьому суб'єктами ринку земель сільськогосподарського призначення можуть бути:

1) не будь-які громадяни України та сільськогосподарські юридичні особи України, а тільки ті, засновниками та учасниками яких є лише громадяни України і які відповідають вимогам, встановленим цим та іншими законами (див. вище).

2) держава Україна в особі Державного земельного фонду України, інших уповноважених законом органів державної влади або державного виконавця;

3) територіальні громади в особі відповідних органів місцевого самоврядування.

Що стосується суб'єктів ринку земель несільськогосподарського призначення, то ними можуть бути поряд із громадянами України, юридичними особами, Державним земельним фондом та територіальними громадами також і іноземні громадяни, іноземні підприємства, іноземні держави, міжнародні урядові та неурядові організації.

По-четверте, законопроектом передбачений юридичний інститут переважного права на придбання земельної ділянки сільськогосподарського призначення, що перебуває у власності громадян та юридичних осіб.

При цьому у законопроекті перше переважне право на придбання земельної ділянки сільськогосподарського призначення, що перебуває у приватній власності, у разі її відчуження надається не державі, як це визначено в проекті КМУ, а громадянам України, які мають або створюють фермерське господарство чи сільськогосподарське підприємство, заінтересованих у придбанні для цього земельних ділянок сільськогосподарського призначення, **друге переважне право має Державний земельний фонд, який забезпечує перерозподіл наявних у нього земель сільськогосподарського призначення шляхом передачі в установленому порядку земельних ділянок у власність чи в оренду.**

По-п'яте, законопроект передбачає заходи щодо забезпечення прозорості функціонування ринку земель та інформування громадськості, а також врахування громадських інтересів при здійсненні продажу земельних ділянок державної або комунальної власності та права оренди на них.

Зокрема, під час підготовки до продажу земельних ділянок державної або комунальної власності чи права оренди на них органи виконавчої влади, Державний земельний фонд та органи місцевого самоврядування відповідно до своїх повноважень проводять в установленому порядку із залученням жителів відповідного населеного пункту громадські слухання щодо продажу земельних ділянок державної та комунальної власності, а також забезпечують встановлення на земельних ділянках державної та комунальної власності, що виставляються на продаж, інформаційних щитів з відомостями про їх розмір та цільове призначення, із зазначенням контактних телефонів посадових осіб, які можуть надати детальнішу інформацію про земельну ділянку та умови її продажу.

Яку конкретну модель створення та функціонування ринку земель запровадити в Україні на законодавчому рівні найближчим часом, вирішуватимуть народні депутати України. Але я впевнений: нам, обранцям народу, вистачить досвіду, мудрості та здорового глузду знайти найоптимальніший, найефективніший шлях створення в найкоротші терміни прозорого прогнозованого та упорядкованого ринку земель в Україні, в повному обсязі реалізувати конституційні приписи щодо нашого основного національного багатства, яким є земля, здійснити докорінну перебудову соціально-економічних відносин на селі в інтересах перш за все самого селянина, а отже — всього суспільства. Це і буде найбільш вагомим внеском Верховної Ради України і всього кола причетних до розробки відповідних законопроектів фахівців аграрної та юридичної науки в зміцнення фундаменту незалежності нашої держави.

Григорій СМІТЮХ, народний депутат України, член Комітету Верховної Ради України з питань аграрної політики та земельних відносин.

Герої книг Ігоря Шарова — особистості

ПОЧАТОК НА 3-Й СТОР.

Ігор Шаров переконаний, що 20 років нашої незалежності для історії — незначний час, а для нас кожного особисто — ціла епоха. «... В душі не просто закарбувалися Майдани і прапори, страйки і стукіт шахтарських касок, голодовки і захоплення будівель... Події буремних років у тій чи іншій мірі торкнулися нас, зачепили за живе, змусили задуматися, переосмислювати, утверджуватися. Всесильний тільки час. У його чистилищі багато другорядного, вдавненого розвіялося. Кожен ранок для України настає молодий, неповторний», — пише народний депутат, кандидат історичних наук Ігор Шаров у вступному слові до своєї книги.

Автор відверто зізнається читачам у тому, що цифра 100 є умовною, адже країна багата талановитими, високодуховними людьми, інтелектуалами. Він також не забуває, що за спиною в молододі-20-літньої держави — буремна й непрості історія, що до проголошення Акта незалежності України прийшла не з пустими руками, а з величезним надбанням своєї культури і цивілізації.

Ігор Шаров вірить у прекрасне майбутнє нашої країни: «Ми й справді багаті: є в нас правична історія, є пісня і великий Шевченко, є Крим і Карпати. Є й родючі чорноземи, і неміряні поклади мінералів, великі запаси руд. Є наші діти, яких ми хочемо бачити щасливими, сучасними».

Нагадаємо, що Ігор Шаров є автором п'ятитомної монографії: «100 видатних імен України», «100 визначних місць України», «100 сучасників: роздуми про Україну», «Вчені України: 100 видатних імен», «Художники України: 100 видатних імен».

Вл. інф.

Не включати до порядку денного

Учора під гаслом «Пенсійна ДЕформа: поляжемо всі!» біля Верховної Ради проходила перша в новому політичному сезоні акція протесту представників незалежних профспілок та активістів лівих молодіжних організацій. Вони вимагали від погоджувальної ради парламенту не включати до порядку денного сесії законопроект «Про заходи щодо законодавчого забезпечення реформування пенсійної системи» (реєстр. №7455). На думку протестувальників, пропонувані зміни «зменшують шанси кожного громадянина вийти на пенсію», оскільки передбачається збільшення пенсійного віку та пенсійного стажу. Крім того, фактично на користь фінансових установ із зарплат будуть стягувати відрахування до накопичувального фонду без належних гарантій на отримання цих коштів у майбутньому. «Це змусить громадян працювати на межі людських можливостей, підвищить норму експлуатації та зажене трудящих у ще більш злидні», — вважають організатори акції. Тож вони закликають усіх громадян та їх об'єднання (за винятком політичних партій, оскільки їхня мета полягає в обстоюванні прав народу та розвитку його самоорганізації, а не в приведенні до влади «чергових експлуататорів») долучатися до спротиву.

Утім, незважаючи на те, що деякі протестувальники буквально лягли на землю біля дверей, що ведуть до будівлі, де проходила погоджувальна рада, законопроект про пенсійну реформу планують розглянути вже сьогодні.

Фракція комуністів у Верховній Раді України з глибоким сумом сповіщає про смерть **КОЖЕВНИКОВА Бориса Михайловича**, народного депутата України другого і третього скликань, та висловлює глибоке співчуття рідним та близьким покійного.

На Львівщині зібрано найбільший урожай за останні десять років, повідомив голова Львівської облдержадміністрації Михайло Цимбалюк (УНН)

У Виноградіві завершено роботи з вивезення непридатних до використання пестицидів, *повідомила Державна екологічна інспекція в Закарпатській області*

Затягуємо паски тугіше: продукти знову дорожчають

Схоже, з початком осені українцям доведеться сісти на овочеву дієту. Якщо вірити прогнозам експертів: незабаром подорожчають м'ясо, сир, молоко та яйця, а от борщовий набір, навпаки, подешевшає.

М'ясо, яйця та молоко дружно йдуть на рекорд...

Насамперед по кишенях споживачів ударить «молочка». Щоправда, навчені торішнім досвідом виробники не підуть на значне підвищення цін, вважає голова Спільки молочних підприємств України Вадим Чагаровський. Тоді різке подорожчання вартості молокопродуктів просто відбило у них покупців.

Молоко, кефір і сир піднімуться у ціні в середньому на 5%. На 10% подорожчають тверді сири та масло, **пише Укрінформ**. Якщо прогнози виправдаються, купувати-мемо молоко за 7,9 грн./л, кефір — за 8,8 грн./л, сир — за 68 грн./кг, масло — за 15,7

грн./200 р. До речі, останнє на випадок чого нам привезуть із Нової Зеландії. Міністерство аграрної політики та продовольства вже розглядає це питання. «2 вересня Аграрний фонд провів тендер із закупівлі масла. Оптова ціна у межах 57—58 тисяч гривень за тонну масла. Імпортери сьогодні пропонують імпортоване масло з Нової Зеландії по 53 гривні з жирністю 82%. У перерахунку на базову жирність (72%) вартість цього масла може становити у межах 43 тисячі гривень за тонну масла», — розповів учора на прес-конференції заступник директора Департаменту економічного розвитку та аграрного ринку МінАПП Анатолій Розгон.

Ще один продукт, який дорожчає, — м'ясо. Причиною того є скорочення

поголів'я великої рогатої худоби і зменшення експорту. Услід за свининою накрутять ціни на курятину і яловичину, які й без того для багатьох українців уже стали делікатесами. І нарешті, традиційно восени «золотими» стають яйця. За десяток попросять у середньому на 40—50 копійок дорожче.

...овочі та крупи — відстають

На тлі загального продуктового подорожчання порадують лише овочі. На прилавках їх хоч відбавляй і за досить привабливу ціну. Борщовий набір, до якого входять: капуста, картопля, буряк і морква, буде потроху дешевшати. Щоправда, деякі експерти радять запастися картоплею. За їх словами, в Україні — не вистачає овочесховищ, тому врожай взимку може згнати.

Ще одна приємна новина — спостерігається

ФОТОФАКТ

Відбулася театралізована реконструкція, присвячена одному з епізодів оборони Запоріжжя під час Великої Вітчизняної війни (серпень—жовтень 1941 р.), для участі в якій приїхали представники 23 військово-патріотичних клубів. У бої було задіяно п'ять літаків і 14 одиниць техніки.

Фото Олександра ПРИЛЕПИ/УНІАН.

«Екологічні бомби» вже не страшні

У Ширяївському і Саратському районах розпочато роботи з ліквідації сховищ отрутохімікатів. На їх проведення з державного бюджету виділено 40 мільйонів гривень, ще 10 мільйонів надійдуть з обласної скарбниці.

Голова Одеської облради Микола Пундик розповів «Голосу України», що склади з отрутою сьогодні є в 20 з 26 районів області. До кінця першого кварталу 2012 року завершиться ліквідація «екологічних бомб» на території Одещини. Тендер на вивезення та утилізацію хімікатів виграла відома фірма з Ізраїлю. Речовини відправ-

лять у Польщу й Німеччину для переробки й утилізації.

Аналогів ліквідації складів з отрутохімікатами з простроченим терміном дії в таких масштабах, як в Одеській області, в Україні немає. По-перше, з'ясувалося, що практично не збереглося технічна документація дислокації складів. По-друге, після прове-

дення їх інвентаризації виявилось складно визначити кількість хімікатів — за чверть століття вони увібралися в ґрунт. І по-третє, хімічні реакції призвели до того, що речовини, які зберігалися на складах, змінили свої субстанції — частина з них перетворилася на желеподібні, а частина на вигляд — як сухий порошок.

На ліквідації складів працює понад 20 осіб. Хімікати у вигляді сухої субстанції упаковуються

в поліетиленові 50-кілограмові мішки. Рідкі й пастоподібні консервуються в поліетиленових бочках. Їх складують у 20-тонні хури, які візьмуть курс на Польщу.

У сусідньому Любашівському районі на складах ще залишилося паливо для бойових ракет — меланж. Депутат Одеської облради, начальник Генерального штабу Збройних Сил України Григорій Педченко взяв ліквідацію цього складу під особистий контроль. Її буде завершено в 2012 році.

В'ячеслав ВОРОНКОВ.

Інженери перевелися. Усі йдуть у дипломати

Цьогоріч кількість бажаючих навчатися на гуманітарних факультетах значно перевищувала кількість тих, хто вирішив присвятити себе природничим наукам. Приміром, до Київського національного універси-

тету імені Тараса Шевченка на 2387 бюджетних місць було подано 23237 заяв абітурієнтів. Найбільшим був конкурс на економічний факультет — 21 чоловік на місце. В Інститут міжнародних відносин КНУ — 19, Ін-

ститут журналістики — 17. А от бажаючих стати «не ліриками, а фізиками» трохи менше. Так, навчатися на механіко-математичному факультеті, при тому що кількість бюджетників скоротилася, претендували чотири

особи, на фізичному було три абітурієнти на місце. А от статистичні факультети, очевидно, мріє багато хто — кількість заяв на факультет кібернетики в 13 разів перевищила кількість бюджетних місць.

Тетяна ДРУЖЕНКО.

В Одесі з'явився пам'ятник Бабелю

В історичному центрі Одеси, на вулиці Жуковського, відкрито пам'ятник великому одеському письменнику Ісаку Еммануїловичу Бабелю (на знімку). Його автор — відомий російський скульптор Георгій Франгулян, чий проект журі визнало переможцем у міжнарод-

ному конкурсі. На відкритті монумента були присутні дочка письменника Лідія, онук і правнук. Автор «Одеських оповідань» сидить на східцях, поруч — колесо. За словами Георгія Франгуляна — це символ тачанки Конармії, у якій служив Бабель. Також колесо —

символ долі письменника, репресій, у результаті яких він загинув. Ідея створення пам'ятника належить Всесвітньому клубу одеситів. Гроші на його спорудження збирали одесити в усіх країнах світу.

В'ячеслав ВОРОНКОВ.
Фото Андрія НОВАКА (Укрінформ).

КАЛЕЙДОСКОП ВІСТЕЙ

Літак упав і згорів під час обробітку поля

Під час обробітку поля біля села Костюківка Теплицького району на Вінничині зазнав аварії літак Ан-2. Машина впала, загорілася і вибухнула. Пілот загинув.

За словами керівника прес-служби обласного управління МНС Олександра Кутового, несправність у машині сталася під час польоту, коли льотчик вносив мінеральні добрива. Попри те, що літак знаходився низько від землі, пілоту не вдалося здійснити аварійне приземлення. Розслідуванням трагедії встановлено, що літак належав авіакомпанії «Юніком-Авіа».

Віктор СКРИПНИК.

Замість прибутку — штраф

Як повідомили в прес-службі прокуратури Кіровоградщини, в області триває наступ на гральний бізнес. Підтвердження того — рішення Кіровоградського окружного адміністративного суду, який не просто заборонив підприємцю організацію та проведення азар-

тних ігор, а й стягнув із нього 7,2 мільйона гривень та конфіскував гральне обладнання.

ЦИФРА

45 083

Така загальна кількість приватних підприємств на Кіровоградщині. 3 січня по липень нинішнього року вона зменшилася на 1 106 осіб.

Лариса РОМАНЮК.

Зруйнували «уманську стіну»

Аби забезпечити автономне перебування прочанхасидів в Умані, місцева влада дозволила перегордити проїжджу частину дороги, що веде до могили проповідника іудейського вчення цадика Нахмана, бетонною стіною. Це обурило жителів навколишніх багатоповерхівок, котрим перекрили найкоротший доступ до власних домів. Не дочекавшись реакції від влади на свої звернення, мешканці житлових будинків, попри протести прочан,

власноруч зруйнували «уманську стіну». Правоохоронці, що прибули на місце події, тепер проводять розслідування конфлікту.

Лідія ТИТАРЕНКО.
Черкаська область.

Підручників, як і раніше, не вистачає

Чинювники Міносвіти України традиційно не виконали своїх зобов'язань поставити всі підручники в школи на початок навчального року. Як повідомили нашому кореспонденту в управлінні освіти Херсона, станом на 1 вересня з Києва централізовано доставили тільки 77 відсотків від необхідної кількості безплатної літератури для одинадцятих класів (вони вчать за новою програмою, і старі підручники не підходять). Однак педагоги вважають цей показник зовсім навіть непоганим результатом — у попередні роки на цей час задовольняли не більше 30—40 відсотків від загальної заявки. Що стосується посібників для інших класів, то в Херсоні потреба в них задоволена повністю, зазначають директори шкіл обласного центру.

Сергій ЯНОВСЬКИЙ.

Кодекс не «потопив» бізнес?

Луганські податківці вважають, що набрання чинним новим Податковим кодексом не спричинило значних погіршень ситуації в малому бізнесі, й наводять такі аргументи.

З початку року загальна кількість приватних підприємств — фізичних осіб зменшилася в області на 3,5 тисячі. Але з цієї кількості близько 50% становлять підприємці, котрі взагалі не вели якоїсь господарської діяльності, а деякі з часу реєстрації навіть не подали

жодного звіту. Близько 30% ПП, що ліквідувалися, мали річний прибуток до 10 тис. грн., і тільки 20% — підприємці, які нормально працювали, що припинили діяльність з різних інших причин.

Свідомостю стабільності ситуації є відсутність різкого зростання кількості безробітних у регіоні. Крім того, для зручності роботи в правовому полі, що змінилося, низка підприємців перереєструвалися.

Алла АНТІПОВА.
Луганськ.

ВРОЖАЙ

Стартувала сімба зернових

Згідно з оперативними даними, аграрії посіяли 14,9 тисячі гектарів озимих на зерно. З них пшеницю — на 8,5 тис. га, жито — на 6,4 тис. га.

Загалом озимі на зерно

в Україні планується вирощувати на 8,28 млн. га. Озимий ріпак посіяли на 602 тисячах гектарів. А всього під цю олійну культуру планують відвести 952 тисячі га.

ФОТОФАКТ

Коровай вагою 236 кілограмів виготовили працівники ВАТ «Поліссяхліб» для молодят, які взяли участь у святі весільного короваю, що відбулося в Рівному. Для випікання цього виробу їм знадобилося 170 кг борошна, 32 кг цукру, 14 кг маргарину, 8 л соняшникової олії, 9 кг дріжджів і один кілограм солі.

Фото
Віктора МАЗАНОВО
(Укрінформ).

Фонтан у Вінниці входить у десятку найбільш видовищних у світі

Плаваючий світломузичний фонтан, який фахівці називають найбільшим у Європі, відкрили у неділю ввечері на річці Південний Буг у Вінниці.

Фонтан-велетен вражає уяву своїми технічними характеристиками: його довжина — 97 метрів, ширина — 10 метрів, вода піднімається на висоту 63 метри, її фронтальне розбризкування становить 140 метрів. Струмені б'ють у супроводі музики і лазерного світла. На феєрію води час від часу накладається відеокартинка, що загалом створює фрагмент захоплюючого дійства на зразок того, що демон-

струють у кіно. Це єдиний у світовій практиці фонтан, встановлений на відкритій водоймі. Як відзначають фахівці, його можна порівняти з фонтаном на території емірату Дубай (ОАЕ).

Водна феєрія під час відкриття фонтана тривала майже годину. Милуватися таким дивом можна буде щодня з 12-ї до 22-ї години. У холодний період року фонтан не працюватиме. А починалося все з необхідності

реконструювати набережну Південного Бугу, на якій розташована, зокрема, кондитерська фабрика «Рошен». Будівля могла не витримати натиску води під час поєдинку. Саме тоді Петро Порошенко запропонував, крім усього, створити на набережній зону відпочинку без розташування на ній закладів, які продають спиртне. Як повідомив у своєму виступі меренат, на реконструкцію набережної і ремонт дороги витрачено більше 36 мільйонів гривень (загалом реконстру-

йовано і облаштовано 16,5 тисячі квадратних метрів території набережної), спорудження фонтана обійшлося у 37 мільйонів гривень.

Свій внесок у реконструкцію зробила також Вінницька міськрада, за кошти бюджету розчищено берегову частину набережної, капітально відремонтовано міст через Південний Буг, до речі, звідси чи не найкраще видно фонтан. Рішенням міськради набережній присвоєно статус рекреаційної зони. Це означає, що ніяких зак-

ладів, торговельних точок, які реалізують алкогольні напої, вздовж відреставрованої набережної не буде. До речі, їй офіційно дали ім'я «Рошен». Набережна вже стала ще одним місцем для прогулянок і відпочинку вінничан. У дні й вечори, коли відбувалося тестове випробування фонтана, тут можна було побачити багато людей різного віку. Деякі туристичні агентства вже включили у свої маршрути нову перлину Вінниці.

Віктор СКРИПНИК.
Вінниця.

ФОТОФАКТ

У Чернігові презентовано книгу про село Малу Загорівку «Озеречко названо Курівським...». Її написала викладач Чернігівського музичного училища ім. Л. М. Ревуцького Лариса Куровська (на знімку), яка збирала унікальну інформацію про односельчан, історію населеного пункту.

Фото Сергія ПАВЛЕНКА.

Громадський транспорт стає небезпечним для життя

75-річна одеситка випала із дверей маршрутки, що рухалася жвавою Старопортофранківською вулицею. Вона госпіталізована з переломом тазостегнового суглоба. НП сталося з вини водія, який забув закрити задні двері машини. Нещодавно аналогічний випадок з випадінням пасажирів з автобуса стався на іншому маршруті. А буквально днями жінка похилого віку одержала поранення під час руху тролейбуса, впавши на підлогу під час здійснення водієм маневру на вулиці.

В'ячеслав ВОРОНКОВ.

І стріляли, і співали, і перешкоди долали

Завершився VII військово-патріотичний збір, що проходив чотири дні на базі дислокованої в Житомирі 95-ї окремої аеромобільної бригади. Проводила його Всеукраїнська громадська організація «Громадський рух «За майбутнє» за підтримки Міністерства оборони України. У зборі брали участь команди з Києва та Київської, Полтавської, Рівненської і Чернігівської областей. Це учні 10—11 класів і сту-

денти 1—3 курсів — загалом 200 учасників. У кожній команді — десять осіб, у тому числі три дівчини. Змагання складалися з чотирьох блоків: військового (зокрема — стрільба з автомата, долаття смуги перешкод), спортивного (футбол, волейбол, легка атлетика тощо), туристичного та культурного.

Олексій КАВУН.
На знімку: завдання були непростими.
Фото Володимира ВОВКОГОНА.

Водна феєрія під час відкриття фонтана тривала майже годину

НАМ ПОВІДОМЛЯЮТЬ, ЩО...

...Відвідали всі козацькі Січі

Полтавська делегація завдяки асоціації «Громадянське суспільство» побувала на всіх козацьких Січах, які існували на території України. Захід розпочався з відвідування Меморіального будинку-музею академіка, дослідника історії українського козацтва Дмитра Яворницького в Дніпропетровську.

Далі ентузіасти пройшли Січачами — Хортицькою (Запоріжжя), Томаківською (поблизу Марганця) та Базавлуцькою. Вони відвідали на Дніпропетровщині Микитинську, Чортомлицьку (село Капулівка Нікопольського району) та на Херсонщині Кам'янську (село Республіканець Бериславського району) і Олешківську Січ (Цюрупинськ).

Віталій СКОБЕЛЬСЬКИЙ.
Полтавщина.

...СМІШНО, поки не про тебе

У Кузнецовську на міському сайті відкрито рубрику «Плітки нашого міста». Автори такого експерименту кажуть, що додавати сюди матеріали за певним шаблоном можуть всі бажаючі. Ось тільки просять, щоб респонденти не зловживали іменами і прізвиськами, а також не забували, що так само у цю рубрику хтось може написати і про них. За кілька днів, відколи діє рубрика, на сайті з'явилася тринадцять повідомлень від городян. За кількістю нарікань поки що «лідирує» невідомий сантехнік, який, за словами авторів повідомлень, їм добряче дошкулив тим, що після його втручання у водонеті мережу було затоплено чимало квартир.

Олександра ЮРКОВА.
Рівненська область.

...добровольці безплатно роздаватимуть квас

Севастопольські активісти товариства Червоного Хреста в порядку доброчинності роздадуть шість тисяч пляшок квасу. Всю партію, за словами голови Севастопольської організації товариства Олександра Коваленка, презентувала місту «одна з відомих світових фірм». Більше чотирьох тисяч пляшок пінного й тонізуючого напою одержать інваліди війни, ще певну кількість віддадуть ліквідаторам аварії на ЧАЕС. Те, що залишиться, волонтери рознесуть підопічним Червоного Хреста — севастопольським інвалідам. За попередніми розрахунками О. Коваленка, на одну людину припадає по шість пляшок квасу. Активісти Червоного Хреста звернулися до депутатів і городян із пропозицією надати організації допомогу в доставці напою до адресатів.

Микола МАГДИЧ.

...контролюючих органів побільшає

З 1 жовтня адміністрації ринків Мелітополя не лише займатимуться організацією торгівлі, а й контролюватимуть продавців. Такі повноваження базарному керівництву надали депутати міськради, коли на черговій сесії внесли зміни до правил торгівлі на ринках.

Для складання угод про виділення торгового місця підприємцям доведеться, крім довідок про страхування робочого місця, його охорону, надавати ще й копії свідоцтва про державну реєстрацію суб'єкта підприємницької діяльності, патенту про розмір фіксованого податку чи свідоцтва про єдиний податок і довідку з податкової інспекції про сплату фіксованого податку за минулий рік. Такі нововведення не порадували підприємців. Багато хто вважає, що сесія міськради поклатиме на адміністрації ринків не призначені їм функції, що може призвести до збільшення поборів. До того ж зміни до правил торгівлі на ринках внесені без обговорення громадськості.

Віктор ПЕСИГОЛОВЕЦЬ.

В Україні буде створено національну базу з питань дотримання прав дитини. Про це повідомив Уповноважений Президента з прав дитини Юрій Павленко (*Укрінформ*)

«Укрзалізниця» оголосила конкурс з добору волонтерів серед студентів залізничних вишів для роботи в пасажирських потягах під час Євро-2012, *передає прес-служба підприємства*

Пам’ять про розстріляних в’язнів житиме

У селі Воля-Любитівська, що під Ковелем, урочисто відкрито пам’ятник на могилі 23 невідомих українців, розстріляних у вересні 1939 року. Його встановлено за кошти районного бюджету та бюджету Любитівської сільської ради.

На жаль, час уже забрав свідків тієї трагедії, яка сталася поблизу Волі-Любитівської 72 роки тому. Та пам’ять зберегла деякі обставини злочину, скоєного невідомими поки що катami.

— У другій половині вересня в село прийшла страшна звістка: неподалік у лісі знайдено тіла розстріляних, — переповідає розповідь своєї вже давно померлої свекрухи колишня вчителька місцевої школи Раїса Новосад. — І хоч жах охопив тоді людей, утім селяни швидко спорядили підводи й поїхали забирати убитих, щоб по-християнському похоронити їх. Від побаченого в лісі вони здригнулися. Убиті (а одяг свідчив, що це були арештанти) зазнали страшних тортур. Говорили, що це — в’язні відомого концтабору Бере-за Картузька, де Друга

Річ Посполита утримувала за колючим дротом виключно політичних. Вочевидь, це були українські націоналісти або члени ліквідованої Сталіним Комуністичної партії Західної України, які теж боролися за визволення нашого краю від польської окупації. Проте, що це було саме так, свідчить реакція КДБ у повоєнні роки. Нам заборонили навіть згадувати це поховання. А в роки війни і відразу після неї за могилою доглядали вчителі і учні школи. Вона була огорожена штахетником, на ній цвіли жовті й сині іриси. Згодом усе це зникло. Та з людської пам’яті не вдалося викреслити згадку про цих невідомих мучеників за волю України.

Із хвилюванням про трагедію, яка сталася тут у перші тижні Другої світової війни, на відкритті

пам’ятника говорив голова ОДА Борис Клімчук, чіє дитинство пройшло у Волі-Любитівській.

— Батьки скупо розповідали про цей розстріл, бо КДБ було скрізь і за необачно сказані слова можна було жорстоко поплатитися. Сьогодні ми повертаємо до пам’яті маленький шматочок нашої історії. Він вмонтований у контекст світової історії, бо йдеться про перші тижні страшної війни. Що у вересні 1939 року трапилося тут, нам невідомо. Напевно, причиною скоєного став страх катів. Бо вони завжди бояться відповідати за вчинені злочини, тому приховують їх: розстрілюють, закопують, спалюють. Тих, хто розстрілював, уже немає. Та Господь їх розсудить. Ми не знаємо імен цих 23 українців, але помолимося за спасіння їхніх душ. Були вони українськими націоналістами чи членами КПЗУ — неважливо. Це наші люди. Вони загинули, щоб була незалежна Україна. Ця моги-

ла стоїть обабіч міжнародної магістралі М-19. Шодня нею проїжджають тисячі автомобілів. Хтось зупиниться біля могили, хтось просто схилить голову, проїжджаючи повз неї. Найголовніше, що ми повертаємося до нашої історії. І спасибі сільській раді, що прийняла це рішення, щира подяка

районній раді, яка допомогла фінансово.

На завершення благочинний Ковельського міського округу УПЦ, протоієрей Володимир Ровенський та настоятель церкви Петра Могили УПЦ у селі Воля-Любитівська отець Микола Ростун освятили пам’ятник та

відслужили панахиду по загиблих.

Микола ЯКИМЕНКО.
На знімку: на відкритті пам’ятника виступає голова обласної адміністрації Борис Клімчук. Праворуч від нього — сільський голова Любитова Віктор Павлов.
Фото автора.

Першокласникам уже є чим пишатися

Ось уже тиждень, як кіровоградка Даша Склярук — першокласниця. Їй ще складно запам’ятати повну назву — комунальний заклад «Навчально-виховний комплекс: загальноосвітня школа І—ІІ ступенів № 34 — економіко-правовий ліцей «Сучасник» — дитячо-юнацький центр» Кіровоградської міської ради Кіровоградської області. Але це не так і важливо. Головне — їй подобаються всі 35 однокласників, її посадили за найкраще місце в класі (другу парту) і всі до єдиного уроки — цікаві. Тож Даша із задоволенням виконує домашні завдання й авторитетно заявляє, що навчатися у школі — це краще, ніж байдикувати у дитсадку. Дівчинка мріє більше всього дізнатися, щоб із часом стати журналісткою.

Лариса РОМАНЮК.
Фото автора.

Це — Радіо «Промінь»

5 вересня Другий канал Національної радіокомпанії України — «Промінь» — стартував з новою концепцією мовлення. Відтепер канал продовжить свій розвиток як ресурс для шанувальників вітчизняної культури — людей, які цікавляться не лише новинами, а й музичними творами, що здобули славу в минулі роки.

«Так склалося, що «Промінь» для багатьох відомих українських музикантів був радіобрендом, який дав зелене світло їхній популярності», — каже Вікторія Польченко, головний редактор ТО «Промінь», — тож ми хочемо, щоб завдяки нашому ефіру вітчизняна музика розвивалася і молоде покоління знало, які пісні подобалися їхнім батькам. Здебільшого зараз

українські радіостанції живуть за принципом «що корисного можуть зробити виконавці для медіа: від підняття рейтингу до бартерних виступів на корпоративах». Тому ми будемо стосунки з вітчизняними музикантами з позиції: що саме Радіо «Промінь» може зробити для виконавця, щоб якісного конкурентоспроможного вітчизняного музичного продукту стало більше. Музиканти можуть розраховувати не тільки на появу в ефірі своїх творів. Радіо «Промінь» збільшує кількість гостьових програм, героями яких будуть саме вітчизняні виконавці. І головне: у команді «Променя» достатньо ефірних проєктів, почувши які слухач скаже: «Це — наша країна, це — рідна музика, це — Радіо «Промінь».

Вбивцю дитини від самосуду врятував тільки спецназ

Педофіл викрав дівчинку просто біля її рідного дому й повів у ліс на мученицьку смерть

У селі Новозбур’ївка Голопристанського району Херсонщини батьки тепер панічно бояться випустити маленьких дітей не тільки на вулицю, а навіть у двір. Вони побоюються, що навіть хвилини без догляду дорослих може вистачити, щоб більше не побачити їх живими. Справжню паніку в селі породило зухвале викрадення і садистська розправа над шестирічними дівчатами, яке вбивця викрав просто на очах інших дітей. І хоча викритий злочинець уже перебуває в камері міліцейського ізолятора тимчасового утримання, цей страх навряд чи незабаром мине.

Разом із ще трьома крихітками Аначка (ім’я змінено) близько дев’ятої години вечора 2 вересня гралася на вулиці Гастелло біля свого будинку, поки батьки господарювали. Раптом до групи малят спокійно підійшов незнайомий чорноволосий чоловік років тридцяти, котрий узяв Аню за руку і повів на околицю зі словами: «Покажи мені, як до лісу пройти». Наякані ровесники повтікали додому і нічого не сказали старшим про те, що сталося. Тим часом батьки Аначки стривожилися, побігли в ліс і до темряви шукали там дочку, однак на крик вона не озивалася й додому не повернулася. Після їхнього дзвінка до міліції до пошуків підключилися стражі

порядку, співробітники МНС та лісової охорони, які наступного дня все-таки змогли знайти дівчинку. Але вона була вже мертва.

— Нині для лісової охорони гарячі дні — суша, без дощу, тому, щоб уникнути пожеж, ми з ранку до вечора чергуємо в зелених масивах. Однак у п’ятницю навіть уночі поспати не вдалося — разом з рятувальниками й міліцією вийшли шукати дівчинку. Сосновий гай по квадратах прочісували 60 осіб, разом із трьома службовими собаками. Але в сутінках, хоч і з ліхтариками, багато не побачиш, тож результату не було. І тільки близько сьомої години ранку в суботу метрах у двохстах від села виявили тіло дівчин-

ки. Убивця роздягнув і зарив її під корінням сосни, тільки він квапився й не помітив, що з-під шару піску, гілок і хвойної підстилки стирчить дитяча рука. Цю руку пошуківці й помітили, — продовжує житель Новозбур’івки, лісничий Голопристанського держлісгоспу Херсонщини Анатолій Подгрушнюк.

Анатолію Федоровичу не раз доводилося шукати в лісі зниклих дітей. Торік співробітники Голопристанського держлісгоспу відшукали двох юних грибників, які всю ніч блукали «у трьох соснах». Але бачити тіло дитини, роздертої не звіром, а двоногим хижаком, було для них страшним потрясінням. Адже попередній огляд показав, що дівчинку згальовували, а потім задушили (ці відомості ще має підтвердити судово-медична експертиза).

Примітне татування

Співробітники міліції поговорили з дорослими жителями Новозбур’івки,

розпитали малят, що грали з Анею. Малята не дуже виразно описали зовнішність розшукуваного, але всі сказали: у «незнайомого дядька» на руці було дуже страшне татування у вигляді скелета, над яким горить вогонь. Пізніше одна з жінок задала, що чоловіка з таким татуванням підвозила на своїй машині до курортного селища Залізний Порт. Детективи районного карного розшуку негайно почали його прочісувати, і того дня оперуповноважений Дмитро Григораш помітив на місцевій набережній невідомого із примітною «наколкою» та запросив його пройти за ним до машини.

— Затриманий спочатку зображував невинність і дивувався, що міліція від нього хоче. Однак під час огляду з’ясувалося, що на білизні в 39-літнього мешканця сусіднього села Новофедорівки є сліди кривавих плям, і ця кров не його. Тут допитуваний «зламався» і заговорив, розповівши, що їздив у Новоз-

бур’івку в гості до знайомої дівчини. Її вдома не було, тож гість вирішив прогулятися селом. На вулиці він побачив компанію малят, що гралися, і повів дівчинку — немов щось під руку штовхнуло. У лісі збоченець роздягнув крихітку і почав грубо на неї тиснути. Вона закричала, і злочинець відразу задушив дівчинку, злякавшись, що на крик прибіжать свідки, — розповідає начальник Голопристанського райвідділу міліції Херсонщини, підполковник Володимир Мартиненко.

Селом злочинця ввели в бронежилеті

Наступного дня затриманого привезли до Новозбур’івки — на відтворення обставин злочину. Для слідства це було процесуальною необхідністю, однак стражі порядку всерйоз побоювалися, що розлючені селяни відберуть «мисливця на дітей» і

влаштують над ним самосуд. Щоб цього не сталося, охороняти нелюда «мобілізували» десять спецназівців із загону УБОЗ «Сокилі», а на нього одягли бронежилет і каску. На вулицях села через хвіртки й будинки в спину затриманого летіли важке каміння й прокльони, однак відбити його люди все-таки не наважилися.

Слідством встановлено, що злочинець уже був в 2008 році судимий за розбещення неповнолітніх. Кажуть, і до того цей син директора одного з приморських пансіонатів кілька разів вчиняв сексуальні замаху на дітей, однак його батькам вдавалося «гасити» конфлікти. Але якось одна із родин все-таки зважилася дати справі хід, і педофіл опинився у виправній колонії, де самі засуджені розібралися з ним по-своєму, ледь не відірвавши «знаряддя злочину» (лікарям довелося докласти зусиль, щоб прижили його). Тепер за вбивство дівчинки збоченцеві «світить» уже довічний вирок — якщо, звичайно, психіатрична експертиза визнає його осудним.

Сергій ЯНОВСЬКИЙ.

Девальвація чорноземів

Чи справді загрожує вона вітчизняним ланам

ТЕНДЕНЦІЇ

Казати нині, що земля падає в ціні, видається повним абсурдом. Навпаки, тільки й мови про те, що це чи не єдиний надійний капітал, котрому не загрожують ні дефолти, ні кризи. Охочих обміняти нестійку паперову валюту на сотки і гектари вже тепер чимало. От тільки чи усвідомлює кожен із потенційних покупців, що будь-який капітал, навіть найнадійніший, потребує постійної уваги до себе. Землю не можна купити і покласти на полицю чи в банківський сейф, очікуючи на відсотки. Вона потребує роботи і турботи. Причому дуже дбайливої. Інакше, як і будь-яка валюта, буде знецінюватись і бідніти.

Зразки — у музеї Лондона

Кожному, хто побуває у селі Жердя Червоноградського району, обов'язково розкажуть, що зразки ґрунту з їхніх полів відбирали аж у Лондонський королівський музей, де вони представлені як еталон українських чорноземів. Чесно зізнатись, чи достовірна ця інформація, сказати важко. Та поглянувши на навколишні поля, мимоволі їй повіриш. А те, що свого часу до Жерді навідувались англійські аграрії, це вже точний факт. Вони доставляли сільськогосподарську техніку для тамтешнього колгоспу. Коли ж побачили свіжовиоране поле, не могли очей від нього відвести. Як у нас люблять жартувати, таку земельку хоч на хліб масти. А гості й справді брали її в руки, приглядались, і ледь на смак не пробували — в таку, що не посій, буйним цвітом має прорости. Тож цілком вірогідно, що тоді часточку поля і відправили в далекі краї.

Прикладів того, що світ не тільки знає, а й по-справжньому цінує українські чорноземи, є чимало. Та й для нас звичною фразою стала та, що найбільший український капітал — це земля. Але чи справді це так? Території, відведені під сільськогосподарські роботи, не бракує. Зате експерти та науковці твердять, що ресурс родючості землі не такий вже невичерпний, як здається на перший погляд. Не будеш до нього уважним — можеш залишитись ні з чим.

Хоча нива радує

У серпні в області середня врожайність ранніх зернових доходила до 41 центнера з гектара. Порівняно з іншими регіонами Хмельниччина серед лідерів. То значить, родить земля?

сто років вміст гумусу зменшився з 3,73 відсотка до 3,12.

Ці цифри хоча і не назвеш критичними, але самі по собі вони не на користь нашим землям. Але що показово: згадані показники характеризують падіння майже за століття. Зате дані наступних півтора десятиліт більш промовисті. Адже землі почали бідніти значно стрімкіше, і на тих же площах показник впав до 2,66 відсотка.

Аж ніяк не кожен зможе розгледіти за цими відсотками втрачені тисячі тонн збіжжя чи стиглих плодів. Але вчені переконані, що саме таке збідніння ґрунтів свого часу призводило до занепаду цілих цивілізацій. Не хочеться говорити про руйнації такого масштабу вже тепер, але тому, хто дивиться у завтрашній день, є над чим подумати.

Як твердять фахівці, на слабко деградованих ґрунтах врожайність зменшується на десять відсотків. А там, де ці процеси стали глибшими, може доходити і до п'ятдесяти.

Хто краде родючість?

Науковці можуть назвати десятки чинників, які негативно впливають на землю, підтвердивши все чіткими розрахунками і складними формулами. Але хто у селі не знає: якщо перед оранкою не вивіз на город перегній із хліва — не чекай щедрого врожаю восени. На жаль, це одвічне правило використовуєть-

ДО РЕЧІ

Виходячи із стобальної системи загальної оцінки землі, на Хмельниччині середній оціночний бал становить 48. Майже у половині районів, де переважають чорноземи, цей показник коливається від 52 до 60 балів. Зате є і такі, де він падає до 34 — 39 балів.

ся дедалі менше. Якщо присадибні ділянки ще «підгодовуються» органікою, то орендовані поля вже десятиліттями не бачили її. Та й де ж їй узятись за теперішнього стану тваринництва?

Хмельниччина наче й радіє своїм показникам: за кількістю великої рогатої худоби вона посідає третє місце в державі. Але що від тих переможних рейтингів? Господар з радістю надав би перевагу не цифрам, а кільком тоннам гумусу на городі.

Нині важко підрахувати, скільки біогумусу вивозиться на поля, бо, як правило, ніхто точної статистики не веде. Але фахівці кажуть, що навіть за приблизними підрахунками, за останнє десятиліття кількість зменшилась разів у десять.

Мудра природа могла б і сама поповнювати свої запаси. Якби не наше втручання. Приорані рештки рослин, а тим більше солома — не погана пожива для поля. Кажуть, кожна тонна може передати землі до восьми сот кілограмів органічних речовин разом із цілим комплексом хімічних елементів.

Практики розуміють: на одній соломі високих врожаїв не виростиш. Для рекордних показників все одно знадобиться не дешево хімічне підживлення. Але для самої землі, згодної до біогумусу, солом'яний раціон був би справді корисним. Та раптом для соломи з'явилась інша альтернатива — використання її як біопалива.

В області навіть пролунав наказ: не розвіяти полову по полю, а «затюковувати», зберегти кожен тонну, щоб потім можна було ... спалити у печі. Вже й перші міні-котельні з'явилися, і кількість тепла від солами вирахована. І економічний ефект від цього. Заїжджі купці готові навіть купувати солому за непогану ціну.

Справді, за теперішньої вартості газу такий варіант для малої енергетики — справжня знахідка. Але те, що пішло в тепло, уже ніколи не потрапить у землю.

Хоча б скільки говорили про зростання врожаїв, але останніми роками ґрунти більше втрачають, ніж отримують, бо мінеральні добрива — це насамперед підтримка для рослин, але ж ніяк не для землі.

Закисленість ґрунтів, з якою нині мало хто бореться, відсутність правильних сівозмін (чого тільки варте надмірне захоплення ріпаком та соняшником), призупинені меліоративні роботи — список чинників, що крадуть у землі родючість, можна продовжувати. На перший погляд, ці втрати не надто помітні — кількість засіяних полів і урожайність на них зростає. Але цікаво, якими будуть дані щодо родючості подільських чорноземів ще років через сто? Чи захопиться тоді комуся везти їх зразки до світових музеїв?

Ірина КОЗАК.

Хмельницька область.

Фото
Олександра
КЛИМЕНКА.

Кошти на підтримку аграріїв дісталися аферистам

На Івано-Франківщині порушено кримінальну справу за фактом заволодіння 200 тисячами гривень з державного бюджету шляхом створення фіктивного підприємства.

Правоохоронці з'ясували, що 2009 року службові особи одного з фермерських госпо-

дарств подали на реєстрацію підроблені документи і зареєстрували нове. Надалі від його

імені вони звернулися в івано-франківське відділення Українського державного фонду підтримки фермерських господарств за безповоротного фінансовою допомогою у розмірі 30 відсотків вартості коліс-

ного трактора. У жовтні того самого року на банківський рахунок фіктивного підприємства надійшло 200 тисяч гривень, однак сільгосптехніку ніхто й не думав купувати. Кошти тут же були перерахова-

ні на банківський рахунок іншого фермерського господарства, тобто легалізовані й витрачені аферистами на власні потреби.

Дарина НАЗАРЧУК.

Івано-Франківська область.

Лише закликами з амброзією не впоратися

Вулицями міст і сіл Херсонщини вирує «заметіль» рослинного пилку — зацвіла амброзія полинолиста, яка завдає безліч неприємних відчуттів людям, схильним до алергії. Характерно: щорічно напередодні цієї події із чиновницьких кабінетів лунають заклики усією громадою вийти на вулицю й викосити ці бур'яни, але вони зовсім не схильні «здавати позиції».

За ступенем зараження амброзією Херсонська область є однією з найнеблагополучніших в Україні — ця рослина вже захопила 291,2 тисячі гектарів, або більше десятих частин її території. У поширенні «зеленої окупанки» лідирують Бериславський район (37,9 тисячі гектарів), Великоолександрівський (37,2 тисячі гектарів), Нововоронцовський (22,8 тисячі гектарів) і Нижньосірогозький (28,3 тисячі гектарів).

Водночас на Херсонщині, як і в інших регіонах України, є служба, яка контролює поширення амброзії — Державна інспекція за карантину рослин. Теоретично, у кожному з 18 районів має працювати інспектор, однак на практиці у Великоолександрівському і Новотроїцькому ці посади вакантні. А ще один інспектор обслуговує одразу три райони — Іванівський, Верхньорогачицький і Нижньосірогозький. Після завершення процесу реформування карантинної служби в національному масштабі кількість її працівників, імовірно, збільшиться. Але коли конкретно це буде, невідомо.

Та й можливості вплинути на землевласників, які допускають «засмічення» своїх угідь амброзією, в інспекції вкрай обмежені: ну, складуть протокол і штраф выпишуть. А за статтею 105 Кодексу України про адміністративні правопорушення фінансові санкції за недотримання заходів щодо карантину рослин становлять 51 гривню з фізичної особи й 136 гривень — з

юридичної. Такі суми нині нікого не лякають, тому свідомих громадян, що виходять із косами на пустирі, ще пошукати треба. Правда, кажуть, що у Верховній Раді України розглядається законопроект, який посилює покарання в кілька десятків раз. Але коли його буде ухвалено, і чи ухвалять його взагалі — загадка.

Вл. інф.

Фото з архіву «Голосу України».

У Яреськах на бур'яні можна й заробити

У селищі Яреськи Шишацького району місцевий комбінат комунальних підприємств ініціював досить дієву екологічну акцію: зірвану з корінням амброзію тут приймають по 50 коп. за кілограм!

Начальник комбінату Костянтин Пишний каже, що за неповний місяць місцевий люд уже «навиривав» понад 2,5 тонни клятої амброзії, яку одразу після прийому «піддають вогню».

Варто зазначити, що мішок амброзії в середньому важить 10—15 кг, а за день цілком можливо нарвати й до десятка мішків. Кажуть, деякі яреськівські ентузіасти заробляють на амброзії по 50—80 гривень щоденно. Тож за таких темпів недовго розкошувати їй у селищі.

Фінансово акцію підтримала агрофірма ім. О. Довженка, генеральним директором якої є депутат облради Віктор Скочко. Раніше агрофірма вже фінансувала придбання баків для сміття, наведення ладу на полігоні твердих побутових відходів у самих Шишаках.

Віталій
СКОБЕЛЬСЬКИЙ.

Полтавська область.

Міністерство закордонних справ України підтвердило затримання 23 українців у Лівії (*Укрінформ*)

Цими вихідними на Японію обрушився тайфун "Талас", жертвами якого стали 26 осіб, близько 50 вважають зниклими безвісти (*Бі-бі-сі*)

Незалежність завітала до Білорусі

20-річчя Незалежності України цими днями завітало і у Брестський культурний центр, де зустрілися представники різних громадських організацій з України, Росії, Польщі та Білорусі. Організацію заходів з нагоди ювілею української державності взяло на себе Генеральне консульство України у Бресті на чолі з Іваном Баранчиком.

У рамках культурно-мистецької програми учасники святкової асамблеї оглянули виставку про історичні та духовні надбання України. Ще одна виставка представила багатогранний талант білорусів та українців у народно-ужитковій творчості. З сучасним днем нашої держави, з її багатогранним життям в економіці, культурі, політиці, з особистостями, реліквіями ознайомив документальний фільм «Час відкриття України». А потім виступ камерно-

го оркестру «Кантабіле» Волинської обласної філармонії (художній керівник — народний артист України Товій Рівець). Загалом, відзначення двадцятиріччя української незалежності у Бресті стало справжнім святом для душі кожному, хто на нього завітав.

На святковій асамблеї Україну представляла делегація приватного підприємства «Агро-Експрес-Сервіс», яке очолює Сергій Костючко.

З кожним роком тіснішими стають зв'язки нашого підприємства з Білоруссю, і не тільки економічні, а й суто людські, — каже заступник генерального директора ПП «Агро-Експрес-Сервіс» Василь Муха. — Недавно з білоруських теренів, з відомого агроформування «Остромечєво», де головує Олексій Скакун, ми перейняли досвід з новітніх технологій у тваринництві і

почали наполегливо втілювати його у життя.

— Ми обмінюємося культурно-мистецькими програмами, — продовжує Василь Муха. — Наше підприємство матеріально підтримує чимало просвітницьких проєктів, творчих колективів. Ось і зараз камерний оркестр «Кантабіле» прибув до Білорусі саме за нашого сприяння. Для білоруських друзів ми привезли чималий книжковий доробок, виданий за сприяння нашого підприємства. У ньому — видання про такі українські святині, як «Козацькі могили», Пересопницьке Євангеліє. А тут, у Бресті, наша делегація відчула зустрічне шире ставлення, теплоту душі. Відчула від тих, у кого національне коріння — білоруське, і від тих тутешніх українців, чия доля пов'язана з Білоруссю. Зрештою, нам було вельми цікаво — як відзначатиметься ювілей

держави поза її межами, яка глибина національного українського коріння у сусідній державі. Після побаченого, почутого ще більше зміцнилася віра в тому, що українці пишаться своїм родоводом, своєю нацією, навіть попри те, що від України їх відділяють далекі відстані. Ця віра — в рушниках, коро-

ваях, якими дорожать вихідці з України і які широко представили на святі. Ця віра — у дивовижному народному ансамблі «Калина», який створив виходець із Яремчі Юрій Носаль і вже двадцять років тут, на білоруській землі, не втомлюється пропагувати українську народну пісню. Ця віра — в берегах

(крашанках та писанках), які дивовижно розписує на український манер народна майстриня з Бреста Тетяна Гладковська.

Євген ЦИМБАЛЮК,
Олександр ЮРКОВА.
Рівненська область.

На знімку: під час оглядин виставки про Україну. Фото Євгена ЦИМБАЛЮКА.

Міністри спробували викурити «трубку миру»

ПОЧАТОК НА 1-Й СТР.

Сергій Лавров також запевнив, що Росія не намагається насильно затягти Україну у створений разом з Білоруссю та Казахстаном Митний союз. У свою чергу Костянтин Грищенко заявив, що очікувати повноправної участі України в Митному союзі в найближчому майбутньому не варто.

Однак саме український міністр і запропонував своєму колезі на початку переговорів викурити «трубку миру». Костянтин Грищенко також заявив, що «Україна розраховує найближчим часом знайти розв'язання «газової проблеми» з Росією, не доводячи

справу до суду. Більше того, спробував усе звалити на якихось лобістів, котрі представляють інтереси незрозуміло яких таємних позанаціональних «масонських лож».

«Завжди є одна група людей, зацікавлених у розгляді справ у судовому порядку, — це юристи. Ми постарасмося зробити все можливе, щоб полегшити їм життя і знайти розв'язання в рамках двосторонніх переговорів», — підкреслив Костянтин Грищенко на прес-конференції за підсумками переговорів із главою МЗС РФ Сергієм Лавровим.

Не секрет, що не один десяток років тугий вузол справжніх або надуманих

суперечностей Києва й Москви, що виникають, цементують ціни на російський газ для України. І хоча не рівень міністрів закордонних справ розмірковуюти про те, яка ж ринкова вартість «блакитного палива», однак є ціла низка проблем, які чомусь стають предметом шантажу з боку РФ і лояльності українських перемовників.

Насамперед це вартість оренди дислокації російського чорноморського флоту в Севастополі. Але ще важливіше — величезна кількість проблем для України, які саме й виникають унаслідок відсутності чіткої і всебічної законодавчої бази, що визначає прави-

ла поведінки російського військово-морського угруповання в Криму.

Але, схоже, цілі газової війни Росії проти України, що декларується відомими російськими думськими політиками і впливовими ЗМІ, не випадкові і спричинені аж ніяк не якимось непорозумінням чи помилковим сприйняттям одне одного.

За день до переговорів міністрів прес-секретар президента Росії Наталя Тімакова заявила, що «в Москві вважають, що чинний договір стосовно газу між двома країнами підлягає безумовному виконанню й не може бути переглянутий в односторонньому порядку».

І Сергій Лавров на прес-конференції в понеділок повторив про

всяк випадок: «Як сказала прес-секретар президента за його дорученням, ми готові відстоювати свою позицію в будь-якій міжнародній судовій інстанції».

Свою незговірливість, а деякі експерти називають це «енергетичною агресією», Москва реалізує в глобальній стратегії й інформаційній війні, яку в останні два-три тижні у прямому ефірі спостерігають українські й російські платники податків.

Кремль уже вкотре намагається зробити з України слухняну й залежну «зону» власних, до того ж, лише «газпромівських», інтересів.

Утім, серед російських експертів є й інші думки. «Газового конфлікту поки що немає. Він настане

тоді, коли одна зі сторін відмовиться від нині наявної газової угоди», — підкреслив гендиректор Центру політичної інформації Олексій Мухін.

А в інтерв'ю «Голосу України» експерт Центру політичної кон'юнктури Павло Силін заявив, що, вважає, «сторонні блефують. У найближчий місяць Росія й Україна не підуть на якийсь серйозний конфлікт, окрім як вербальний».

Але, як пам'ятає український читач, «сумний досвід і українські провали» російської зовнішньої політики жодною мірою не змінили рішучості Москви повернути Україну в орбіту свого політичного впливу.

Віктор ТИМОШЕНКО.
Москва.

Звинувачують миротворців

В ООН розслідують нові звинувачення на адресу миротворців у сексуальних домаганнях у Кот-д'Івуарі. Про це передають із Місії ООН у цій країні. Повідомлення про випадки сексуальної експлуатації надійшли два тижні тому. Тепер представники Місії разом із співробітниками ЮНІСЕФ та організації

«Врятуйте дітей» оцінюють ситуацію і проводять розслідування.

Це не єдине звинувачення «блакитних касок» — на півдні Гаїті їх підозрюють у сексуальному насильстві стосовно місцевого юнака. «Ми почали розслідування, щоб з'ясувати, що ж сталося в Порт-Салю, і уважно стежимо за його перебігом»,

— заявив прес-секретар ООН Едуардо дель-Будейя.

Нагадаємо: в 2004 році розкрито численні випадки секс-експлуатації місцевого населення «блакитними касками» з Місії ООН у Демократичній Республіці Конго. Після цього в миротворчих місіях було засновано спеціальні підрозділи, введено обов'язкові тренінги для персоналу, передає радіо ООН.

Прихильники й супротивники Мубарака знову побилися

Запеклі зіткнення між прихильниками й супротивниками колишнього президента Єгипту Хосні Мубарака спалахнули вчора в будинку Поліцейської академії в Каїрі, де відновили слухання у справі экс-глави держави, його синів, а також

колишнього глави МВС і його помічників.

Десятки молодих людей закидали співробітників силових структур камінням, шматками арматури. Деякі вартові порядку відповідали учасникам безладу тим самим, відтискаючи хуліганів від будівлі суду.

Безладдя біля штабквартири Карного суду, в які виявилися залучені сотні людей, уже стали невід'ємною частиною процесу, що почався місяць тому, у справі Мубарака і його наближених, яких обвинувачують в розправі над демонстрантами під час антиурядових виступів у Єгипті на початку цього року.

ФОТОФАКТ

У Мадриді провели «енсьєрро» — національний звичай, під час якого учасники тікають від спеціально випущених із хлівів биків, корів або телят. Забіг відбувається в період святкувань на честь Святого Ферміна.

Фото Photoshot/Укрінформ.

Жака Ширака підозрюють у шахрайстві

У Парижі вчора почалися слухання в справі экс-президента Франції Жака Ширака. Його обвинувачують у створенні більш як 20 фіктивних робочих місць у мерії Парижа, яку він очолював з 1977 по 1995 рік, і в розтраті муніципальних коштів. На думку держобвинувачів, він виплачував зарплату неіснуючим працівникам. Ці гроші в підсумку йшли на незаконне фінансування партії з міського бюджету. Процес, перерваний на початку березня через питання судової процедури, має пройти у Вищому суді Парижа з 5-го по 23 вересня. Суддя має намір допитувати Жака Ширака щодня, починаючи з другого дня процесу — з 6 вересня — до 14. Якщо суд визнає його винним, то экс-прези-

дентові загрожує до десяти років в'язниці й штраф в 150 тисяч євро, передає РБК.

Однак 78-літній політик, швидше за все, у суді не з'явиться. З'ясувалося, що в п'ятницю голова 11-ї палати Вищого суду Домінік Пот одержав медичну доповідь про здоров'я экс-президента. Згідно з документом Жак Ширак через неврологічні проблеми занадто слабкий, щоб відповідати на запитання судді. Політик не зможе прийти до суду через низку симптомів — зокрема, це провали в пам'яті, проблеми з мовою та анозогнозія, при якій хворий не усвідомлює своїх проблем зі здоров'ям. При цьому обвинувачуваний не має наміру ухилитися від правосуддя. За словами ад-

вокатів, Ширак попросив суд дозволити їм представляти його інтереси на процесі. Один з позивачів у цій справі — антикорупційна асоціація Anticor — вже звернулася до суду із проханням, щоб Ширак усе-таки був присутній на слуханнях. На їхню думку, медична доповідь — це черговий хитропис захисту з метою дозволити французькому політикові уникнути покарання, передає РІА Новості.

Сьогодні в Україні мінлива хмарність, переважно без опадів. Вітер північно-західний, південно-східний, 3—5 м/с. Температура вночі — 7—13 градусів тепла, вдень — 19—25. У південній частині та на Закарпатті вночі 10—16 градусів, на узбережжі морів — до +18, вдень — 22—28 тепла.

ВІСТІ ЗВІДУСІЛЬ

Щасливої дороги, ПХЛ!

Хокей. Починає свій історичний перший сезон українська Професіональна хокейна ліга (ПХЛ). З одинадцяти її клубів-засновників у чемпіонаті країни візьмуть участь дев'ять. Сумські «Ворони» та київський «Авангард» не пройшли атестацію. У списку учасників: «Донбас» (Донецьк), «Сокіл» (Київ), «Компаньйон-Нафтогаз» (Київ), «Білий Барс» (Бровари), «Беркут» (Київ), «Харківські Акули», «Вінницькі Гайдамаки», «Цунамі» (Івано-Франківськ) і «Леви» (Львів).

Старт турніру призначено на 15 вересня. Того дня в Донецьку діючий чемпіон України «Донбас» прийматиме 12-разового чемпіона нашої країни київський «Сокіл».

***

Донецьк. Кубок Донбасу з хокею. **2 вересня.** «Динамо» (Білорусь, Мінськ) — СКА (Росія, Санкт-Петербург). 4:5 Б (0:2, 3:1, 1:1, 0:0). «Донбас» (Україна, Донецьк) — «Динамо» (Латвія, Рига). 2:3 (0:1, 1:2, 1:0). **3 вересня.** «Динамо» (Мінськ) — «Динамо» (Рига). 3:2 (1:1, 2:1, 0:0). «Донбас» — СКА. 1:2 (1:2, 0:0, 0:0).

Підсумкове турнірне становище: СКА — 8 очок, Динамо (Мінськ) — 7, «Динамо» (Рига) — 3, «Донбас» — 0.

І «бронза» на закуску

Легка атлетика. Тегу (Корея). Чемпіонат світу. Жінки. Естафета 4х100 м. 1. США — 41,56; 2. Ямайка — 41,70; **3. Україна (Олеся Повх, Наталія Погребняк, Марія Ремінь, Христина Стуй) — 42,51.**

Отже, доробок українських легкоатлетів — дві медалі. І це дозволило нам розташуватися на десятому командному місці. Постаралися лише наші жінки. Як ми вже повідомляли, чемпіонкою у потрійному стрибку

стала **Ольга САЛАДУХА (на знімку).** І от на фініші маємо ще й бронзову нагороду від спринтерок в естафеті.

Фото з сайту змагань.

Підстав радіти жодних

Баскетбол. Клайпеда (Литва). Чемпіонат Європи. **Група D. 3 вересня.** Україна — Болгарія 67:56 (16:14, 18:11, 19:13, 14:18). Росія — Бельгія. 79:58 (21:16, 16:16, 20:16, 22:10). Словенія — Грузія. 87:75 (15:25, 25:15, 19:18, 28:17). **4 вересня.** Грузія — Україна. 69:53 (10:17, 20:16, 21:11, 18:9). Болгарія — Росія. 77:89 (18:23, 20:19, 21:25, 18:22). Бельгія — Словенія. 61:70 (15:14, 15:15, 17:21, 14:20).

Після перемоги над болгарами збірна України вчисту поступилася грузинам. Наші баскетболісти, котрі були попереду після двох чвертей, раптом опустили руки і поступилися ініціативою. Вони мали вигляд приречених і безвільних. А суперник, навпаки, впливав кураж. Тому підсумок поєдинку абсолютно справедливий.

***

Футбол. Першість країни. Перша ліга. 9-й тур. 4 вересня. «Львів» — «Говерла-Закарпаття». 1:0.

Фатальні останні хвилини

Футбол. Контрольний матч національних збірних. 2 вересня.

Україна — Уругвай. 2:3. Голи: Ярмоленко, 1, Гонсалес, 43, Коноплянка, 45, Лугано, 60, Ернандес, 87.

Україна: Шовковський, Бутко, Кучер, Ракицький, Шевчук, Тимошук, Гай, Коноплянка (Калиниченко, 79), Воронін, Ярмоленко, Девич (Селезньов, 59). **Тренер** — Олег Блохін.

Уругвай: Муслера, Максі Перейра, Лугано (Коатес, 74), Годін, М. Касерес, Егурен, Перес (Гаргано, 63), Альваро Гонсалес (Ернандес, 79), Крістіан Родрігес (Рамірес, 64), Суарес, Кавані. **Тренер** — Оскар Табарес.

Рефері — Бьорн Куйперс (Нідерланди).

Харків. Стадіон «Металіст». 25 218 глядачів. 16 градусів.

Наша команда в цій зустрічі жодним чином не заслуговувала на поразку. Виступаючи проти чемпіона Південної Америки, котрий прибув на матч у майже бойовому складі, підопічні Олега Блохіна більшу частину ігрового часу діяли успішно і злагоджено, маючи певну перевагу. Справді, Україна комбінувала, постійно атакувала. Але під завісу поєдинку наші футболісти, либонь, почали думати про результат і, як кажуть, випустили навіть синицю з рук...

На перший погляд, варіант складу українців був ніби і не найсильніший. Однак одразу стало зрозумілим, що Блохін виставив

рухливих, швидких і мобільних бійців. Його план на гру спрацював майже миттєво. Адже перша результативна атака господарів тривала лише 15 (!) секунд. За свистком рефері Євген Коноплянка вступив в активний відбір м'яча на половині поля суперника, змусивши помилитися супротивника, зробив блискучу передачу на Девича, котрий в один дотик вивів сам на сам із воротарем гостей Ярмоленка. А той упевнено і вправно пробив повз голкіпера. Початок, що й не кажіть, шикарний.

Було приємно спостерігати, як наші футболісти не прогиналися перед іменитим суперником. Вони показали пристойні оборони і атаки. Були активнішими і вправнішими у відборі м'яча.

Після забитого гола українці збільшили і-

рову перевагу і мали ще кілька нагод відзначитися. Натомість гості особливої активності не виявляли. Але під кінець тайму далася взнаки наша стара хвороба — вміння легко пропускати. Після удару Гонсалеса метрів з двадцяти м'яч від рук нашого досвідченого воротаря залетів у сітку... Але наш смуток був коротким. Знову порадював Коноплянка, котрий ефектно забив м'яча на останній хвилині тайму після флангового прострілу Ярмоленка. І ми знову попереду.

Після перерви українські футболісти, на жаль, почали діяти повільніше. Либонь, уже надто думали про збереження рахунку. Натомість уругвайці заграли дисципліновано, чітко і жорстко. Спочатку Лугано після помилки наших оборонців скористався нависом Суареса і знову зрівняв раху-

нок. А невдовзі стався ще один провал українських оборонців. Знову-таки Суарес асистував Ернандесу, який поставив переможну крапку...

— Наша гра поліпшилася, — сказав після зустрічі **Олег Блохін.** — А результат той самий. Якби мені сказали, що ми цей матч програємо, я б не повірив. Але у футболі все просто: не забиваєш ти — забивають тобі. Такі моменти, як ми мали, треба реалізовувати. Натомість по наших воротах було три удари, котрі завершилися трьома голами. Але в цілому, у порівнянні з матчами проти Франції й Швеції, сьогодні була гарна гра. А результат, мабуть, ще прийде.

— **Чому зробили заміни?**

— Як на мене, трохи втомилися Девич і Коноплянка. А ми збиралися підсилити гру. Але вийшло нав-

паки. Ніякого підсилення не сталося. Це тема для серйозної розмови. Вважаю, такого неподобства вибачати не можна.

— **Сьогодні дебютував Бутко. Мабуть, хвилювався. Як вам його гра?**

— Та він не хвилювався! Богдан, гадаю, був спокійнішим, ніж я. Дивно було спостерігати, як оце в 20 років вийти в першому матчі проти такої команди і зіграти на пристойному рівні. На таких хлопців і робитимемо ставку. Звичайно, він може наступний матч провалити. Але принаймні є перспектива, відчувається, що людина прагне використати свій шанс. Можна було поставити досвідченішого Федецького, але вирішили так. І не помилилися. Бутко зіграв добре.

Наставник гостей **Оскар Табарес** сказав: — Матч для нас був дуже важкий. Українці почали класно, а ми десь злякалися, помилялися. Але потім мої підопічні оговталося і показали, що вони справжні професіонали. Нам удалося вирішити проблеми в обороні і до того ж змінити тактику. Я задоволений і кондиціями команди, і само-віддачею, бо вже через місяць у нас починається відбір до чемпіонату світу 2014 року.

— **Що збірна України робила краще, ніж ваші підопічні?**

— Це відмінно організована команда, впевнено тримає м'яч. Особливо мені сподобалася гра Ярмоленка.

На знімку: Луїс Суарес (ліворуч) намагається відібрати м'яча в Анатолія Тимощука.

Фото Павла КУБАНОВА (із Харкова, спеціально для «Голосу України»).

Футбол. Євро-2012. Відбірний цикл. 2 вересня.

Лише результати

на — Австрія. 6:2. Туреччина — Казахстан. 2:1. Азербайджан — Бельгія. 1:1. Німеччина — 24 очки, Туреччина — 13, Бельгія — 12, Австрія — 7, Азербайджан — 4, Казахстан — 3.

Група В. Росія — Македонія. 1:0. Ірландія — Словаччина. 0:0. Андорра — Вірменія. 0:3. Росія — 16, Ірландія, Словаччина — по 14, Вірменія — 11, Македонія — 4, Андорра — 0.

Група С. Північна Ірландія — Сербія. 0:1. Словенія — Естонія. 1:2. Фарерські острови — Італія. 0:1. Італія — 19, Словенія, Сербія — по 11,

Естонія — 10, Північна Ірландія — 9, Фарерські острови — 4.

Група D. Албанія — Франція. 1:2. Білорусь — Боснія. 0:2. Люксембург — Румунія. 0:2. Франція — 16, Боснія — 13, Білорусь — 12, Румунія — 11, Албанія — 8, Люксембург — 1.

Група E. Угорщина — Швеція. 2:1. Фінляндія — Молдова. 4:1. Нідерланди — Сан-Марино. 11:0. Нідерланди — 21, Швеція, Угорщина — по 15, Фінляндія — 9, Молдова — 6, Сан-Марино — 0.

Група F. Ізраїль — Греція. 0:1. Грузія — Латвія. 0:1. Мальта —

Хорватія. 1:3. Греція — 17, Хорватія — 16, Ізраїль — 13, Грузія — 9, Латвія — 7, Мальта — 0.

Група G. Болгарія — Англія. 0:3. Вельс — Чорногорія. 2:1. Англія — 14, Чорногорія — 11, Швеція, Болгарія — по 5, Вельс — 3.

Група H. Кіпр — Португалія. 0:4. Норвегія — Ісландія. 1:0. Португалія, Норвегія — по 13, Данія — 10, Кіпр — 2, Ісландія — 1.

Група I. Литва — Ліхтенштейн. 0:0. **Шотландія — Чехія. 2:2. Голи:** Міллер, 45, Флетчер, 82 — Плашил, 78, Кадлец, 90 (п).

Чехія: Лаштуква, Губнік, Райног, Кадлец, Сівок, Плашил, Гюбшман, Ірачек (Пекгарт, 77), Петржеца (Резек, 56), Росицьки, Барош (Вацек, 90+2). **Тренер** — Міхал Білек.

Іспанія — 15, Чехія — 10, Шотландія, Литва — по 5, Ліхтенштейн — 4.

Сьогодні у Празі відбувається контрольний поєдинок національних збірних Чехії та України.

На знімку: шотландець Аллан Гаттон (на передньому плані) і чех Петер Ірачек у боротьбі за м'яч.

Фото з сайту УЄФА.

Над номером працювали: Віталій СУДДЯ, Тетяна УВЕРОВА, Тетяна ГРАДОБЛЯНСЬКА.

Редколлеги: Леонід БРОВЧЕНКО, Анатолій ГОРЛОВ, Сергій ДЕМСЬКИЙ, Віталій ЖЕЖЕРА, Іван ІЛЛЯШ, Світлана ПИСАРЕНКО, Віталій СУДДЯ.

Головний редактор Анатолій ГОРЛОВ.

► За зміст та достовірність інформації у рекламних публікаціях відповідальність несе рекламодавець.

► Редакція не завжди поділяє позицію авторів публікацій.

► Рукописів не повертаємо.

► Листування з читачами — тільки на сторінках газети.

► При використанні наших публікацій посилання на «Голос України» обов'язкове.

Платні матеріали.

©

Засновник — Верховна Рада України

Свідчення про реєстрацію періодичного друкованого видання—КВ № 1 від 26.05.1994 р.

Газета виходить 5 разів на тиждень (крім неділі й понеділка) українською і російською мовами.

Передплатні індекси та передплатна ціна на 2011 рік

Для фізичних осіб: 40224 — 10 грн. на місяць (5-разовий: вівторок — субота); 08775 — 8 грн. на місяць (3-разовий: вівторок, четвер, п'ятниця).

Для підприємств і організацій: 60953 — 30 грн. на місяць (5-разовий: вівторок — субота).

Ціна в роздрібній мережі — договірна.

Загальний тираж 150000.

Друк: ТОВ «Мегі-Поліграф», 04073 м. Київ, вул. Марка Вовчка, 12/14, тел. (044) 581-68-15 www.mega-poligraf.kiev.ua

Зам. 21389

Макет, верстка — редакція газети «Голос України».

1 2 3 4 5 6 7 8 9 0

Газета виходить з 1 січня 1991 року.

Адреса редакції: 03047, Київ-47, вул. Нестерова, 4.

☎ ТЕЛЕФОНИ: для довідок — 503-68-72; телефакс — 234-72-54; відділ реклами — 449-72-53, 453-44-56, 453-44-57; телефакс — 449-85-62.

✉ E-mail: mail@golos.com.ua — загальний reklama@golos.com.ua — відділ реклами let@golos.com.ua — відділ листів foto@golos.com.ua — відділ ілюстрацій

При підготовці матеріалів використовується інформаційно-пошукова система Верховної Ради України «Законодавство»

